

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Δ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΗ'

Τρίτη 10 Φεβρουαρίου 2004

Αθήνα, σήμερα στις 10 Φεβρουαρίου 2004, ημέρα Τρίτη και ώρα 19.30' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 5-2-2004 εξουσιοδότηση του Σώματος, επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα πρακτικά της ΟΖ' συνεδριάσεώς του, της Πέμπτης 5 Φεβρουαρίου 2004 σε ό,τι αφορά στην ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας».)

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής γνωστοποιεί ότι Αρχηγός του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος αναδείχθηκε ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Γεώργιος Παπανδρέου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής ο κ. Παπανδρέου είναι και ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος.

Να καταχωρισθεί στα Πρακτικά η επιστολή του κ. Χρυσόχοϊδη.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα επιστολή, η οποία έχει ως εξής:

«Κύριο

Απόστολο Κακλαμάνη

Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2004

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως Σας είναι γνωστό, την Κυριακή 8 Φεβρουαρίου 2004 το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα εξέλεξε, σύμφωνα με το Καταστατικό του, τον τρίτο Πρόεδρο στην τριαντάχρονη ιστορία του. Αρχηγός αναδείχθηκε με άμεση εκλογή ο Υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Παπανδρέου.

Σας παρακαλώ να γνωστοποιήσετε την επιστολή μου αυτή στο Σώμα.

Ο Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής
Μιχάλης Χρυσόχοϊδης")

Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφήνιση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Εξωτερικών

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών-μελών τους αφ' ενός και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου αφ' ετέρου».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών-μελών τους αφ' ενός και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου αφ' ετέρου», έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

(Λόγω του μεγάλου όγκου της Συμβάσεως το κείμενό της δεν καταχωρίζεται στο παρόν Πρακτικό. Ο σχετικός νόμος υπ' αριθμ. 3237 δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. 61Α' ΦΕΚ της 27.2.2004).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Του ιδίου Υπουργείου.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών-μελών της αφ' ενός και της Δημοκρατίας της Χιλής αφ' ετέρου, μετά των Παραρτημάτων και των Πρωτοκόλλων αυτής».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών-μελών της αφ' ενός και της Δημοκρατίας της Χιλής αφ' ετέρου, μετά των Παραρτημάτων και των Πρωτοκόλλων αυτής» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

(Λόγω του μεγάλου όγκου της Συμβάσεως το κείμενό της δεν καταχωρίζεται στο παρόν Πρακτικό. Ο σχετικός νόμος υπ' αριθμ. 3238 δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. 73Α' ΦΕΚ της 4.3.2004).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Του ιδίου Υπουργείου.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου

του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συνθήκης μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Σουηδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας (κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας, για προσχώρηση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας μετά των Δηλώσεων αυτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συνεδρίαση για την κύρωση της Συμφωνίας Ένταξης των δέκα νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί κορυφαίο ιστορικό γεγονός για την Ελλάδα και για ολόκληρο τον ελληνισμό.

Η προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς δεσμεύσεις και προϋποθέσεις προκαλεί σε όλους μας αισθήματα ικανοποίησης και εθνικής δικαίωσης.

Με τα αισθήματα αυτά υποδεχόμαστε σ' αυτήν την Αίθουσα τον Προεδρεύοντα της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κύπρου κ. Βάσο Λυσσαρίδη...

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

... τους Αρχηγούς, και τους εκπροσώπους των κοινοβουλευτικών κομμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας κυρίου Γεώργιο Βασιλείου, Ντίνο Μιχαηλίδη, Νίκο Κατσουρίδη, Δημήτρη Σιλούρη, Νίκο Κλεάνθους, Γεώργιο Βαρνάβα, Χρήστο Κληρίδη και Ντίνο Πασπαλίδη.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

Η Βουλή των Ελλήνων και η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου σε διαρκή συνεργασία συνέβαλαν, όπως είναι γνωστό, στην επίτευξη αυτού του κοινού μας στόχου.

Η 1η Μαΐου του 2004 όμως, θα είναι και ένας μεγάλος σταθμός στην πορεία ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Συνταγματικός Χάρτης που υιοθετείται, ενισχύει το διεθνή ρόλο και τη θεσμική ενότητα της Ευρώπης, ενώ η διεύρυνση με το μεγαλύτερο στην ιστορία αριθμό νέων χωρών και νέων περιοχών, όπως η Ανατολική, η Κεντρική, η Νότια και η Βαλτική Ευρώπη, θέτει οριστικό τέλος στις διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος. Ταυτόχρονα διευρύνει την κοινοβουλευτική συνεργασία και αναβαθμίζει το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία αγωνίζονται για την άμβλυνση του δημοκρατικού ελλείμματος και τη στενότερη προσέγγιση της Ευρώπης προς τον Ευρωπαίο πολίτη.

Συγχαίρω εκ μέρους της Βουλής των Ελλήνων τον κυπριακό λαό, οι πολύχρονοι αγώνες του οποίου για ελευθερία οδηγούνται πλέον με γοργά βήματα προς τη δικαίωση. Ταυτόχρονα εκφράζω την ελπίδα ότι οι αρχόμενες σήμερα ακριβώς συναιτήσεις με το Γενικό Γραμματέα Κόφι Ανάν στη Νέα Υόρκη θα οδηγήσουν σε μια δίκαιη, λειτουργική και βιώσιμη λύση πριν από την 1η Μαΐου, ώστε να αποφευχθεί η ιστορικά και πολιτικά απαράδεκτη εκδοχή ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενός κράτους, μέρος του οποίου θα τελεί υπό στρατιωτική κατοχή από χώρα η οποία είναι συνδεδεμένη με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με αυτές τις σκέψεις θα ήθελα να εκφράσω, επίσης, τα συγχαρητήρια της Βουλής των Ελλήνων προς όλα τα νέα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τις ευχές μας για την ένταξη τους στις τρεις γειτονικές μας υποψήφιες χώρες μέσω και των εκπροσώπων των προεβλεπόμενων τους που παρακολουθούν αυτήν τη στιγμή τη συνεδρίασή μας.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

Το λόγο έχει ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, χαιρετίζω και εγώ την παρουσία του Προεδρεύοντος της Κυπριακής Βουλής κ. Βάσου Λυσσαρίδη και των εκπροσώπων των κυπριακών κομμάτων.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Η παρουσία τους εδώ επιβεβαιώνει την κοινή προσπάθεια την οποία καταβάλαμε όλα αυτά τα χρόνια και τις κοινές απόψεις για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα ολοκληρώνεται από την πλευρά της Ελλάδας μία διπλή, μεγάλη πολιτική της Κυβέρνησής μας, η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η διεύρυνση της Ένωσης με τα δέκα νέα κράτη μέλη. Και τα δύο γεγονότα σηματοδοτούν ένα ιστορικό σταθμό στην πορεία του ελληνισμού και στην εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ένωση αποτελεί τη δικαίωση των προσπαθειών του κυπριακού και του ελληνικού λαού, όπως αυτές εκφράστηκαν τα τελευταία χρόνια από τις ηγεσίες τους και τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτικών δυνάμεων των δύο χωρών. Ένας μεγάλος στόχος του σύγχρονου ελληνισμού γίνεται πραγματικότητα. Τον επιτύχαμε γιατί τον επιδιώξαμε με σχέδιο, επιμονή, αποφασιστικότητα. Γιατί αγωνιστήκαμε με συνέπεια, αξιοποιώντας τη λογική της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης αλλά και τις επιδόσεις και των δύο χωρών στην οικονομία. Γιατί οικοδομήσαμε σχέσεις ειλικρίνειας και εμπιστοσύνης με όλους τους εταίρους μας. Γιατί επιδείξαμε εθνική ομοψυχία.

Η στρατηγική αυτή μπόρεσε να διασφαλιστεί με τις αποφάσεις του Ελσίνκι που αναμόρφωσαν τα πολιτικά δεδομένα στην περιοχή. Εξασφάλισαν την απρόσκοπτη ενταξιακή πορεία της Κύπρου. Άνοιξαν το δρόμο της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας. Ανέσυραν από μία χρόνια στασιμότητα το αίτημα για μία δίκαιη και βιώσιμη λύση του κυπριακού προβλήματος σύμφωνα με τις αποφάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Έφεραν στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής αλλά και της διεθνούς ημερήσιας διάταξης το μείζον ζήτημα του ελληνισμού, το Κυπριακό, με όρους σύγχρονης ευρωπαϊκής αντίληψης και διεθνούς δικαίου.

Η Κύπρος με την ένταξη της στην Ένωση γυρίζει μία μεγάλη σελίδα στην ιστορία της. Πιστεύω ότι θα εφαρμόσει απρόσκοπτα το κοινοτικό κεκτημένο και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό, όπως και ότι και θα ασκήσει τα δικαιώματα που της παρέχονται ως κράτος μέλος και θα απολαύσει τα ωφέληματα των πολιτικών της Ένωσης.

Θέλω να επισημάνω και κάτι άλλο, τη δυνατότητα και την προοπτική κάθε κράτους μέλους, άρα και της Κύπρου, να αναβαθμίσει τη θέση της μέσω των διαδικασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δηλαδή η Κύπρος να αποκτήσει ακόμα περισσότερο ρόλο και ακόμη περισσότερη παρουσία, να έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει τη φωνή της, να επηρεάσει τα πράγματα, να επηρεάσει εξελίξεις πέρα από τη δύναμη που της δίνει το μέγεθος της οικονομίας της και ο πληθυσμός της. Κερδίζεται μία προσπάθεια με συνέπεια και υπομονή, κερδίζεται όμως και με το να ενσωματώνει ο πολιτικός μας λόγος και τον ευρωπαϊκό λόγο, να συντρέχουν οι στόχοι μας, τα επιχειρηματά μας με το πλατύτερο ρεύμα ιδεών, αιτημάτων και εξελίξεων στη σύγχρονη Ευρώπη. Κερδίζουμε με το να προάγουμε θέσεις και πρωτοβουλίες στη συνολική εξέλιξη της Ένωσης.

Έχω την πεποίθηση ότι η Κύπρος, έχοντας ξεπεράσει οικονομικά προβλήματα που απασχολούν άλλες χώρες και άλλα νέα μέλη με τρόπο οξύ, δεν τα έχει και έτσι η Κύπρος μπορεί να επιδιώξει αυτό το στόχο της καλύτερης ενσωμάτωσης μέσα στα πλαίσια της ευρωπαϊκής διαδικασίας. Κατανόω πόσο δύσκολο είναι σ' ένα μέλος να ξεπεράσει μία παραδοσιακή αντίληψη αμειγρούς εθνικού κράτους και να υιοθετήσει εκείνη ενός κράτους μέλους της Ένωσης, που συντρέχει με τα πλατύτερα ρεύματα ιδεών, αιτημάτων και εξελίξεων στη σύγχρονη Ευρώπη. Και το κατανόω γιατί ανάλογες δυσκολίες είχαμε και εμείς στην Ελλάδα, ιδιαίτερα τη δεκαετία του '80. Όμως, προάγοντας θέσεις και πρωτοβουλίες για τη συνολική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής

Ένωσης, υπηρετούμε πολλαπλάσια το εθνικό συμφέρον.

Αντίθετα στάσεις άμυνας, περιχαράκωσης, ανάδειξης ιδιαιτεροτήτων δεν ανταποκρίνονται στην ευρωπαϊκή λογική και μας αποδυναμώνουν.

Με τον Πρόεδρο της Κύπρου κ. Τάσο Παπαδόπουλο έχουμε συζητήσει το ζήτημα αυτό και όχι μονάχα έχουμε συμφωνήσει για την τακτική αυτή, αλλά ήδη έχουμε δρομολογήσει Ελλάδα και Κύπρος μια συνεργασία, ώστε η Κύπρος να ανταποκριθεί όσο το δυνατόν γίνεται πιο γρήγορα και πιο ολοκληρωμένα στις νέες ευρωπαϊκές απαιτήσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι αυτονόητο ότι η Ελλάδα θα συνεχίζει να στηρίζει τις αποφάσεις της Λευκωσίας και να επιδιώκει την επανένωση της Κύπρου. Αν και υπάρχουν ή θα υπάρχουν φωνές που καλούν σε άλλες δέθεν πιο βολικές κατευθύνσεις, η πεποίθησή μας είναι ότι τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα, τόσο του κυπριακού ελληνοισμού όσο και του ελληνοισμού για ειρήνη και προκοπή στην περιοχή υποδεικνύουν και επιβάλλουν ότι εμείς πρέπει να είμαστε εκείνοι που πρωταγωνιστούμε για να ξεπεραστούν εντάσεις και αντιπαλότητες στην περιοχή.

Η στρατηγική της ενταξιακής προοπτικής της Κύπρου στην Ένωση, αυτή που ακολουθήσαμε και πετύχαμε επιβεβαιώσε και στήριξε τη μοναδικότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, του μόνου διεθνώς αναγνωρισμένου κράτους, ζήτημα που -όπως γνωρίζουμε- αποτελεί τον πυρήνα της τουρκοκυπριακής πολεμικής απέναντι στο σχέδιο Ανάν. Δεν θέλουν να αναγνωρίσουν αυτήν τη μοναδικότητα.

Η τουρκοκυπριακή πλευρά και η Άγκυρα προσέφυγαν τους τελευταίους μήνες, μετά τις αποτυχίες των διαπραγματεύσεων, σε φραστικούς ελιγμούς προσχήματα ή νέα λεκτικά σχήματα, προκειμένου να αποφύγουν μια λύση με βάση το σχέδιο Ανάν. Ας μην αυταπατώνται όμως ότι μπορούν να επιτύχουν έτσι ένα άλλο αποτέλεσμα από εκείνο το οποίο επιδιώκουμε και είναι το αποτέλεσμα που ορίζουν οι αποφάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Θα το επαναλάβω για πολλοστή φορά: Η Πράσινη Γραμμή στη Λευκωσία χωρίζει την Άγκυρα από τις Βρυξέλλες. Η χρονιά που διανύουμε είναι κρίσιμη, γιατί σύμφωνα με τις αποφάσεις του Ελσίνκι θα κριθεί η συμβολή της Τουρκίας στην επίλυση του κυπριακού και στη βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Συμβολή από την οποία θα εξαρτηθεί και η περαιτέρω πρόοδος της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας. Πρέπει να λύσουν αυτά τα θέματα, για να μπορέσουν να προχωρήσουν. Θα χρειαστεί βεβαίως ιδιαίτερη κινητοποίηση και λεπτοί χειρισμοί και από εμάς και από άλλους, προκειμένου να πετύχουμε την ολοκλήρωση της προσπάθειας επίλυσης του Κυπριακού και να υπάρξει και θετική συμβολή της Άγκυρας στην επίλυση του προβλήματος.

Μόνο μια πραγματική συμβολή της Τουρκίας να λύσει το πρόβλημα θα τη βοηθήσει να κατακτήσει μια αναβαθμισμένη θέση στη διεθνή σκηνή. Μόνο η θετική της προσπάθεια μπορεί να της εξασφαλίσει μια ενισχυμένη θέση στην ευρωπαϊκή προοπτική της και να βοηθήσει και τους Τουρκοκυπρίους. Θα ανοίξει η καλόπιστη συνεργασία της νέας προοπτικής στη σχέση της με την Ελλάδα, προοπτικές ειρήνης και συνεργασίας, που πιστεύω ότι έχουν ανάγκη και οι δύο λαοί.

Η Ελλάδα υποστήριξε από την αρχή με συνέπεια τις προτάσεις του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για μια βιώσιμη και λειτουργική λύση του Κυπριακού. Θα συμμετάσχουμε στις διαπραγματεύσεις -με εκπρόσωπο, όπως ζήτησε ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών- οι οποίες, όπως ξέρετε, ξεκίνησαν σήμερα. Θα συμβάλουμε με την κυπριακή κυβέρνηση στην επιτυχία τους, ώστε μια επανενωμένη Κύπρος να συμμετέχει την 1η Μαΐου του 2004 στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Χθες, όπως ξέρετε, συναντήθηκα με τον Πρόεδρο της Κύπρου κ. Παπαδόπουλο και η συνάντησή αυτή επιβεβαίωσε την κοινή άποψή μας, την κοινή στρατηγική μας για το χειρισμό του θέματος.

Γιατί πιστεύουμε ότι έφθασε πια η στιγμή οι δύο κοινότητες να επουλώσουν τα τραύματα της εισβολής του 1974, να ζήσουν ειρηνικά και να ενστερνιστούν το όραμα της Ενωμένης Ευρώ-

πης.

Γιατί πιστεύουμε επίσης, όπως το έχουμε δηλώσει και παλαιότερα, ότι το σχέδιο Ανάν αποτελεί μια καλή βάση για να διαμορφωθεί ένα λειτουργικό σχήμα, μια βιώσιμη λύση, αρκεί και η άλλη πλευρά να εξετάσει και να αντιμετωπίσει με καλή πίστη τα προβλήματα και όχι όπως έκανε μέχρι τώρα να μεγιστοποιεί τα προβλήματα και να βρίσκει συνεχώς αφορμές για κλωσυεργία. Χρειάζεται μια θετική προσπάθεια εκ μέρους της άλλης πλευράς για να ξεπεράσουμε τα όποια θέματα υπάρχουν.

Κυρίες και κύριοι η διεύρυνση της Ένωσης, το άλλο μεγάλο θέμα που εξετάζουμε σήμερα, με τα νέα δέκα κράτη μέλη σηματοδοτεί μια ιστορική καμπή στην εξέλιξη της Ευρώπης. Σηματοδοτεί το τέλος του χωρισμού της Ευρώπης σε δύο αντίπαλα συστήματα που κληρονόμησε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Μεγεθύνει θεαματικά το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, που τώρα πια αγκαλιάζει σχεδόν το σύνολο των ευρωπαϊκών κρατών. Επικυρώνει την οριστική επικράτηση στην Ευρώπη του παραδοσιακού συστήματος αξιών και αρχών των ευρωπαϊκών κρατών, ιδιαίτερα τις αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης για τις οποίες αγωνίστηκαν επί πολλές δεκαετίες οι κοινωνίες μας και δημιούργησαν τη σύγχρονη ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Οι λαοί της Ευρώπης ζητούν τώρα μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα απέναντι στα προβλήματά τους από μια μεγάλωτη Ευρώπη, πιο αποτελεσματική. Γι' αυτό και η διεύρυνση σηματοδοτεί μια μεγάλη πρόκληση, να μην αρκεστούμε στα κεκτημένα, να μη δούμε την Ένωση ως μια μεγάλη αγορά μόνο, ως ένα μηχανισμό ανακατανομής πόρων, να μη μας διαφύγει η πληθώρα των μεγάλων ζητημάτων των σύγχρονων κοινωνιών και να μη μας διαφύγει ότι αυτά τα ζητήματα, τα οποία έχουν εθνικές αιτίες και κυρίως τα ζητήματα τα οποία έχουν υπερεθνικές αιτίες, απαιτούν αντίστοιχα και υπερεθνικές απαντήσεις. Να προχωρήσουμε την ενοποιητική διαδικασία με άμεση προτεραιότητα και ευθύνη την υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Να υιοθετήσουμε τις στρατηγικές και τις πολιτικές που προβλέπει αυτό το Σύνταγμα και είναι απαραίτητες για μια προηγμένη κοινωνία πολιτών και απαντούν επίσης στα εξατομικευμένα αιτήματα του κάθε πολίτη.

Να φέρουμε έτσι στο προσκήνιο της Ένωσης μια τολμηρή ημερήσια διάταξη για τα προβλήματα που δημιουργούνται στη σύγχρονη εποχή και ιδιαίτερα από την παγκοσμιοποίηση. Να αντιληφθούμε επίσης ότι η διευρυμένη Ένωση δεν είναι το άθροισμα είκοσι πέντε εθνικών ιδιαιτεροτήτων, αλλά είναι μια συμφωνία να πετύχουμε κάτι ποιοτικά πιο ισχυρό, πιο πειστικό, πιο αποτελεσματικό, τη συνεργασία κοινωνικών δυνάμεων που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές περιοχές και χώρες. Να πετύχουμε έναν ενιαίο χώρο ελευθερίας, δημοκρατίας, δημιουργίας κοινωνικής συνοχής, ανεκτικότητας και σεβασμού του διαφορετικού.

Για να πετύχουμε αυτόν το σκοπό, τον ενιαίο χώρο, ο οποίος χαρακτηρίζεται από τις ίδιες αξίες και τους ίδιους στόχους, χρειάζεται να περιορίσουμε κάθε λογής φυγόκεντρες δυνάμεις που απειλούν την πορεία για την ισχυρή Ευρώπη, που αντιδρούν ακόμη και ξέρουμε ότι υπάρχουν πολλές δυνάμεις που αντιδρούν στη σημερινή Ευρώπη. Επικαλούνται ιδιαίτερες ευαισθησίες, ιστορικά τραύματα, ακραίες εθνικιστικές απόψεις, αλλά όλα αυτά δεν βοηθούν και εμείς πρέπει να ξεχωρίσουμε με νηφαλιότητα τι πρέπει να κρατήσουμε από τους καρπούς του 20ου αιώνα και τι να απορρίψουμε για να ολοκληρώσουμε μια νέα ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Να διαμορφώσουμε, παραδείγματος χάρι, μία ολοκληρωμένη και πιο αποτελεσματική εξωτερική πολιτική ασφάλειας και άμυνας, να αναδείξουμε ένα νέο ρόλο για την Ένωση σε ένα πολυκεντρικό παγκόσμιο σύστημα, να αντικαταστήσουμε έναν ισχυρό πόλο ειρήνης συνεργασίας τήρησης και εφαρμογής των αξιών και αρχών που μας ενώνουν.

Να σκύψουμε βεβαίως και στα προβλήματα των ανθρώπων με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα, στα προβλήματα της απασχόλησης, της ευημερίας. Να προσαρμόσουμε το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο που είναι ένα επιτυχημένο κοινωνικό μοντέλο στις νέες κοινωνικές συνθήκες, ώστε να διατηρήσουμε και

να αυξήσουμε την κοινωνική συνοχή και προπαντός την κοινωνική δικαιοσύνη. Να κερδίσουμε μέσα στις νέες συνθήκες τη βιώσιμη ανάπτυξη και μία αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος τώρα που οι κίνδυνοι για το περιβάλλον αυξάνονται. Να στηρίξουμε την κοινωνία της γνώσης με υπεύθυνους και κριτικούς πολίτες, γιατί μόνο μία κοινωνία της γνώσης μπορεί να εξασφαλίσει την προσαρμογή μας στις νέες τεχνολογικές συνθήκες. Να δημιουργήσουμε μία κοινωνία πολιτών με μεγαλύτερη συμμετοχή στις εξελίξεις με περισσότερη δημοκρατία σε όλα τα επίπεδα, γιατί οι πολίτες που γνωρίζουν, οι πολίτες που είναι κριτικοί, θέλουν ακριβώς τη συμμετοχή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αυτές τις σκέψεις για μία ισχυρή Ευρώπη της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής συνοχής και της ευημερίας, για μία Ευρώπη παράγοντα ανάπτυξης, ειρήνης και συνεργασίας, σας καλώ να κυρώσουμε την πράξη προσχώρησης των δέκα νέων κρατών-μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έτσι να ανοίξουμε νέους δρόμους και για την Κύπρο στην Ένωση και για την ίδια την Ευρώπη με πολύ περισσότερους μέλη, είκοσι πέντε με τα νέα μέλη.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κύριες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να καλωσορίσω τον Προεδρεύοντα της κυπριακής Βουλής κ. Βάσο Λυσσαρίδη και τους εκπροσώπους όλων των κυπριακών κομμάτων.

Οι Έλληνες έχουμε σήμερα τη χαρά να κυρώνουμε τη μεγαλύτερη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Να κυρώνουμε την ένταξη δέκα νέων κρατών-μελών στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Είναι ένας ιστορικός σταθμός στην πολυτάραχη πορεία της Ηπείρου μας και είναι πράγματι σπουδαίο το γεγονός ότι η πατρίδα μας ισότιμα μετέχει στη μεγάλη αυτή απόφαση.

Οι Έλληνες ζούμε σήμερα μία ιστορική στιγμή. Κυρώνουμε την ένταξη της Κύπρου στη νέα μεγάλη Ευρώπη των «είκοσι πέντε». Είναι μία εξέλιξη μεζονος σημασίας στην πολυτάραχη ιστορία της Μεγαλονήσου. Εξέλιξη πολυσήμαντη για ολόκληρη τον Ελληνισμό, αλλά και για ολόκληρη την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Και βέβαια, είναι αυτονόητο πως είναι σπουδαίο το γεγονός ότι η πατρίδα μας, ως ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνέβαλε αποτελεσματικά στην εξέλιξη αυτή. Όλες οι κυβερνήσεις -από το 1990 μέχρι σήμερα- και όλες οι πολιτικές δυνάμεις συνέπραξαν στην ίδια προσπάθεια. Όλοι σ' αυτήν την Αίθουσα είμαστε παρόντες σε κάθε εθνική προσπάθεια. Στην ενταξιακή προσπάθεια της Κυπριακής Δημοκρατίας υπήρξε εντατική δουλειά από όλους, από την Κυβέρνηση και από όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης.

Συνέβαλε η σημερινή Κυβέρνηση, συνέβαλε και η Αντιπολίτευση. Άλλωστε ήταν η Νέα Δημοκρατία που άνοιξε το δρόμο της ένταξης. Είναι γεγονός ότι η στρατηγική της ένταξης, η στρατηγική που συναποφάσισαν το 1990 η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας υιοθετήθηκε και υποστηρίχθηκε από όλες τις μετέπειτα κυβερνήσεις και στην Ελλάδα και στην Κύπρο, από όλες τις πολιτικές δυνάμεις, από το σύνολο του Ελληνισμού.

Συνέβαλαν βέβαια και άνθρωποι, που δεν είναι σήμερα μαζί μας, όπως ο Γιάννος Κρανιδιώτης. Αναγνωρίζουμε και τιμούμε την προσφορά όλων!

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλωσορίζουμε όλους τους λαούς, τους λαούς των δέκα νέων μελών, στην Ευρώπη του κοινού μας μέλλοντος. Καλωσορίζουμε με εξαιρετική ικανοποίηση ιδιαίτερα τον κυπριακό λαό. Συγχαίρουμε θερμά τους Κυπρίους αδερφούς μας και την πολιτική τους ηγεσία, όλες τις κυβερνήσεις και όλες τις ηγεσίες των κομμάτων, γιατί με τις άοκνες, τις στοχευμένες, τις αποφασιστικές τους προσπάθειες εκπλήρωσαν πλήρως όλους τους όρους και όλες τις προϋποθέσεις για την ένταξη.

Ο λαός και η ηγεσία της Κύπρου απέδειξαν όλα αυτά τα χρόνια ότι σκέφτονται με συγκεκριμένο όραμα για το μέλλον. Από-

δειξαν ότι, παρά τις πληγές, τις μεγάλες πληγές του παρελθόντος, που εξακολουθούν δυστυχώς να παραμένουν ανοιχτές, κοιτάζουν μπροστά και χτίζουν ένα καλύτερο, ένα ειρηνικό, δημιουργικό και ελπιδοφόρο μέλλον.

Με τη σημερινή ευκαιρία, την ώρα που κυρώνουμε τη μεγάλη ευρωπαϊκή διεύρυνση, θέλω, για μια ακόμη φορά, να επαναλάβω τη στήριξη μας στην προσεχή ευρωπαϊκή συμμετοχή της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Και θέλω ακόμη να υπογραμμίσω την πεποίθησή μας ότι είναι ανάγκη να υπάρξει κάλυψη της «βαλκανικής τρύπας» της διεύρυνσης με τη σταδιακή πρόοδο της ένταξης των κρατών των δυτικών Βαλκανίων.

Ακόμη, θέλω να επαναλάβω τη στήριξη μας στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της γειτονικής Τουρκίας. Θέλουμε μία Τουρκία, που θα πορεύεται με σεβασμό στο Διεθνές Δίκαιο, στα ευρωπαϊκά πρότυπα, στα ανθρώπινα δικαιώματα. Θέλουμε σχέσεις συνεργασίας και καλής γειτονίας με τον τουρκικό λαό. Θέλουμε να αφοσιωθούμε, και εμείς και εκείνοι, στην ανάπτυξη και την πρόοδο-σε ένα πλαίσιο αδιατάρακτης ειρήνης και ασφάλειας για όλους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα αποφασίζει για την πορεία δέκα άλλων κρατών. Η Ελλάδα αποφασίζει για την πορεία της Ενωμένης Ευρώπης. Η Ελλάδα αποφασίζει για την πορεία της Κύπρου στη μεγαλύτερη δημοκρατική ένωση κρατών και λαών.

Η Ελλάδα, σε ισότιμη βάση με τους ισχυρούς της Ευρώπης, αποφασίζει για τον εαυτό της, αποφασίζει για τους γείτονές της, αποφασίζει για ολόκληρη την Ευρώπη. Δεν πρέπει, λοιπόν, να ξεχνούμε ποιοι όπλισαν τη χώρα με αυτήν τη δυνατότητα. Χρέος τιμής επιβάλλει να πούμε πως ήταν η Νέα Δημοκρατία ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, ήμασταν εμείς που ξεπεράσαμε τις στείρες κραυγές του εθνικού απομονωτισμού και κάναμε την Ελλάδα ισότιμο μέλος της μεγάλης ευρωπαϊκής οικογένειας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Λόγοι αυτοσεβασμού επιβάλλουν να τιμούμε τους πρωταγωνιστές του μεγαλύτερου διεθνούς επιτεύγματος της πατρίδας μας στην πρώτη μεταπολιτευτική περίοδο. Η γνώση της ιστορικής αλήθειας βοηθά. Βοηθά να κοιτάζουμε μπροστά και να σκεφτόμαστε για το αύριο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ευρώπη αφήνει πίσω της οριστικά όχι μόνο τις διαιρέσεις του «ψυχρού πολέμου», αλλά και ένα παρελθόν αιώνων, που το χαρακτήριζαν αντιπαράθεσεις, συγκρούσεις και πόλεμοι, που μόλις τον περασμένο αιώνα παρέσυραν δυο φορές ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Η Ενωμένη Ευρώπη των τετρακοσίων πενήντα εκατομμυρίων πολιτών δεν είναι μόνο η πρώτη οικονομική δύναμη στον κόσμο. Θα μπορεί πλέον να επηρεάζει ευεργετικά τον παγκόσμιο συσχετισμό δυνάμεων ως δύναμη ειρήνης, ως δύναμη ευημερίας, ως δύναμη δημοκρατίας.

Πιστεύουμε ότι με την εισοδό τους στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια, τα δέκα νέα μέλη έχουν πολλά να προσφέρουν στη νέα Ευρώπη. Στην αρχή, βέβαια, μπορεί να υπάρξουν ορισμένα προβλήματα. Προβλήματα προσαρμογής μεταξύ παλαιών και νέων μελών στη νέα κατάσταση, προβλήματα λειτουργίας της Ευρώπης των είκοσι πέντε και, ίσως, ακόμη και προβλήματα στις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης. Θα είναι μάλλον οι «παιδικές ασθένειες» της νέας Ευρώπης, που σίγουρα θα ξεπεραστούν.

Η δική μας θέση είναι ξεκάθαρη. Είναι ταυτισμένη με το αυτονόητο. Είναι θέση αρχής με τη σκέψη στο μέλλον. Η Ενωμένη Ευρώπη δεν μπορεί να είναι η Ευρώπη του Βορρά ή του Νότου, της Δύσης ή της Ανατολής, των πλουσίων ή των φτωχών. Η Ευρώπη είναι μία και ενιαία!

Η Ευρώπη είναι ανάγκη -και σίγουρα μπορεί- να αποκτήσει πολιτικό και αμυντικό βάρος ανάλογο με την οικονομική της ισχύ. Η προοπτική αυτή είναι προϋπόθεση, για να προστατέψει πιο αποτελεσματικά τα συμφέροντά της. Είναι προϋπόθεση, για να αναλάβει έναν πιο ενεργητικό διεθνή ρόλο, το ρόλο που δικαιούται και, σε τελική ανάλυση, υποχρεούται να αναλάβει στη νέα εποχή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς, πρωτοπόροι και αυθε-

ντικοί εκφραστές του ευρωπαϊκού προσανατολισμού, πιστεύουμε ότι η Ευρώπη πρέπει να ενισχύει διαρκώς την κοινοτική προσέγγιση. Να κινείται πιο αποφασιστικά στο δρόμο που ενισχύει την εμπιστοσύνη ανάμεσα στους πολίτες και τους θεσμούς της. Να κινείται σε ενιαίες πολιτικές στους τομείς, που εξασφαλίζουν τον κοινό χώρο ευημερίας, ισότητας, δικαιοσύνης, αλλά και ασφάλειας για όλους του πολίτες της Ευρώπης. Πιστεύουμε σε μία ισχυρή και αποτελεσματική κοινοτική αλληλεγγύη τόσο όσον αφορά τις εξωτερικές απειλές όσο και σε σχέση με τους κινδύνους, που αναδύονται στις επί μέρους ευρωπαϊκές κοινωνίες, την ανεργία, την επέκταση της φτώχειας, την περιθωριοποίηση των νέων και των ηλικιωμένων, τη διάδοση των ναρκωτικών, τα δημογραφικά και μεταναστευτικά προβλήματα, την καταστροφή του περιβάλλοντος, τη μόλυνση της διατροφικής αλυσίδας, την ασφάλεια και το αίσθημα ασφάλειας όλων των πολιτών της. Θέλουμε, με μία κουβέντα, μια Ευρώπη για όλους, την Ευρώπη των ίσων ευκαιριών για όλους, την Ευρώπη της κοινωνικής αλληλεγγύης, που θα στηρίζει τις προσπάθειες γεφύρωσης των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων.

Θέλουμε μία Ευρώπη που δεν θα ισοπεδώνει, αλλά θα αναδεικνύει τις παραδόσεις και τα πολιτισμικά στοιχεία όλων των λαών. Την Ευρώπη του πολιτισμού και των αξιών, που θα σέβεται την ταυτότητα, τη γλώσσα, την πίστη κάθε εθνικής οντότητας. Την Ευρώπη που, χωρίς να χάνει τίποτα από τα πολιτιστικά και ιστορικά χαρακτηριστικά των λαών της, θα οικοδομεί την πραγματική της δύναμη σε κοινές αξίες, σε κοινές πεποιθήσεις. Την Ευρώπη, που θα συναπίζει τους λαούς και όχι μόνο τα κράτη. Την Ευρώπη, που θα στηρίζεται στην πεποίθηση ότι σημάσια τελικά έχουν αυτά που μας ενώνουν. Θέλουμε μια Ευρώπη περισσότερο δημοκρατική, περισσότερο αποτελεσματική και περισσότερο πολιτική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη μεγάλη ευρωπαϊκή διεύρυνση, που επικυρώνουμε σήμερα, είναι φυσικό και αυτονόητο να ξεχωρίζει για όλους τους Έλληνες η ένταξη της Κύπρου. Θεωρούμε, επαναλαμβάνω, θετικό το γεγονός ότι όλες οι κυβερνήσεις και όλες οι πολιτικές δυνάμεις κινηθήκαμε σταθερά στην ίδια κατεύθυνση. Θέλω όμως, με αυτήν την ευκαιρία, να υπογραμμίσω για μια ακόμη φορά πόσο σπουδαίο και αποτελεσματικό είναι να διαμορφώνουμε κοινή εθνική στρατηγική και να υπηρετούμε, όλες και όλοι μαζί, με σταθερότητα, με συνέπεια, από τη θέση που βρίσκεται ο καθένας, τους ίδιους εθνικούς στόχους μακριά από σκοπιμότητες κομματικές.

Σήμερα, με αυτήν την ευκαιρία, θέλω να επαναλάβω ότι είναι αρχή και δέσμευσή μας να προχωρήσουμε σε θεσμούς και μηχανισμούς, που να ισχυροποιούν την εθνική ομοψυχία, να διασφαλίζουν τη συνένωση των δυνάμεων και των προσπάθειών μας σε κοινούς στόχους. Το δίδαγμα της στρατηγικής που ακολουθήθηκε στην περίπτωση της ενταξιακής πορείας της Κύπρου μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για τις αποφάσεις του παρόντος και του μέλλοντος. Η ευτυχής κατάληξη της εθνικής αυτής προσπάθειας επιβεβαιώνει, για μια ακόμα φορά, τις δυνατότητες που έχει ο Ελληνισμός, όταν είναι ενωμένος, όταν πορεύεται στην ίδια κατεύθυνση. Στη Νέα Διακυβέρνηση, που αρχίζει με την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, θα αναβαθμίσουμε εμπράκτως το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, για να αποκτήσει το ρόλο που μπορεί και πρέπει να έχει στη νέα εποχή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Πιστεύουμε παράλληλα στην ενεργοποίηση του Συμβουλίου των Πολιτικών Αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όταν οι συγκυρίες το επιβάλλουν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο μεγάλος έπαινος, τα συγχαρητήρια όλων μας ανήκουν σήμερα στον Κυπριακό λαό και στην ηγεσία του. Κατόρθωσαν μέσα σε λίγα χρόνια να φέρουν την Κύπρο στο σημείο, που να πληροί απολύτως τα πολιτικά και τα οικονομικά κριτήρια της Κοπεγχάγης. Και η αλήθεια είναι ότι τα κατάφεραν κάτω από εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες.

Δύσκολες συνθήκες που δημιουργεί το τείχος του αίσχους, που εξακολουθεί να χωρίζει τη Μεγαλόνησο. Κανένας δεν μπορεί να ξεχνά ότι, χωρίς αυτό το επίτευγμα, χωρίς την πλήρη εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης από τον ίδιο τον

κυπριακό λαό, η Κύπρος δεν θα έμπαινε στην Ευρώπη. Σήμερα είναι η ώρα να δρέψει τους καρπούς των κόπων και των προσπαθειών του λαού και της ηγεσίας της. Σήμερα είναι η ώρα να αξιοποιήσει τα μεγάλα πλεονεκτήματα, που αποκότ από την ένταξη της στη νέα μεγάλη Ευρώπη. Γίνεται μέλος μιας μεγάλης, ισχυρής, δημοκρατικής οικογένειας, της μεγαλύτερης δημοκρατικής ένωσης κρατών, που έγινε ποτέ. Ενισχύει τη διεθνή της θέση, αλλά και την ασφάλειά της, που αποτελούσε και το μόνιμο πρόβλημά της. Εντάσσεται σ' ένα ισχυρό διεθνές πλαίσιο κανόνων, αρχών και αξιών, που επηρεάζει καταλυτικά την πορεία της στο αύριο. Η ένταξη ήδη αποτελεί το μεγάλο καταλύτη για την επίλυση του πολιτικού της προβλήματος.

Στις κρίσιμες αυτές ώρες θέλω να επαναλάβω ότι εμείς, όλοι οι Έλληνες, θέλαμε πάντα, θέλουμε και σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλον, την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος. Υποστηρίζουμε την έναρξη συνομιλιών με βάση το σχέδιο Ανάν για την αναζήτηση δίκαιης, λειτουργικής και βιώσιμης λύσης. Θέλουμε λύση, που να είναι σύμφωνη με τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών και το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Λύση που να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα ενός κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λύση που θα επιτρέψει σε όλους τους κατοίκους του νησιού, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, να ζήσουν ειρηνικά και να ευημερήσουν μαζί, αξιοποιώντας τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες, που σε όλους προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέλω να ελπίζω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε., που ξεκινά στη Νέα Υόρκη, θα έχει αυτή τη φορά θετικό αποτέλεσμα. Σε κάθε περίπτωση-και ιδίως την ώρα αυτή που ο Πρόεδρος της Κύπρου βρίσκεται στην Έδρα των Ηνωμένων Εθνών για κρίσιμες συνομιλίες θέλω να επαναλάβω με όλη τη δύναμη της ψυχής μου ότι είμαστε κοντά του. Είμαστε δίπλα στην Κυπριακή Αντιπροσωπεία, δίπλα στην κυπριακή ηγεσία, δίπλα στον Ελληνισμό της Μεγαλόνησου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Όλοι οι Έλληνες είμαστε στην ίδια γραμμή για δίκαιη, βιώσιμη και ρεαλιστική λύση του Κυπριακού, για την ειρήνη σε ολόκληρη την περιοχή.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και Υπουργός Εξωτερικών, κ. Γιώργος Παπανδρέου, έχει το λόγο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και Υπουργός Εξωτερικών): Αξιότιμες και αξιότιμοι συνάδελφοι, ανεβαίνω σ' αυτό το Βήμα με πολλά και ανάμεικτα συναισθήματα. Από τη μια πλευρά αναλαμβάνω τη νέα ευθύνη να ηγηθώ της μεγάλης αυτής δημοκρατικής παράταξης του ΠΑΣΟΚ. Από την άλλη αφήνω πίσω ένα Υπουργείο το οποίο πίστεψα και υπηρέτησα πιστά: ικανούς διπλωμάτες και στενούς συνεργάτες, τους οποίους και από το Βήμα αυτό ευχαριστώ.

Στόχος μου πάντα ήταν, όπως και θα συνεχίσει να είναι να προασπίζω το δίκαιο της Ελλάδας μέχρι τα πέρατα της γης. Να αναδεικνύω ό,τι καλύτερο έχει ο πολιτισμός μας, η παράδοσή μας, η κοινωνία μας και οι πολιτικές μας. Να αναδεικνύω ό,τι καλύτερο έχει ο Έλληνας και η Ελληνίδα, ό,τι καλύτερο δημιουργεί και καταφέρει είτε ζει στην Ελλάδα είτε είναι μέρος της πολυπολιτισμικής μας διασποράς. Στόχος μου πάντα θα είναι να κινητοποιώ, να δημιουργώ συναινέσεις και νέες συνθέσεις με ολόκληρο τον Ελληνισμό και κάθε Έλληνα, διασφαλίζοντας μια φωνή ενωμένη και ισχυρή. Γι' αυτό είχα πάντα υποστηρίξει τη δημιουργία του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής.

Στόχος μου πάντα θα είναι να αναδεικνύω την Ελλάδα των αξιών, τη φιλόξενη και έντιμη Ελλάδα της αλληλεγγύης των λαών, την Ελλάδα της προάσπισης των δημοκρατικών θεσμών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Την Ελλάδα της διπλωματίας των πολιτών στο Κοσσυφοπέδιο, στη Μέση Ανατολή, στην Τουρκία, στο Ιράν, στο Ιράκ. Την Ελλάδα της οικολογίας και της βιώσιμης ανάπτυξης. Την Ελλάδα της δυνατής οικονομίας.

Μιλώ για την Ελλάδα που με αυτοπεποίθηση μπορεί να προστατεύει τα σύνορά της με την ισχυρή και υπερήφανη άμυνα, να προωθεί δυναμικά τα συμφέροντά της, ενώ παράλληλα να προσφέρει στον αδύναμο, στον κατατρεγμένο τη μεγάλη υπόθεση της ειρήνης και της συνεργασίας των λαών. Αυτήν την Ελλάδα κουβαλούσα μαζί μου σε κάθε γωνιά της γης. Αυτήν την Ελλάδα φωτίζω και σήμερα.

Στο σημερινό κόσμο, έναν κόσμο που αναζητεί και διψά να εμπεδώσει αρχές οικουμενικές για την ανθρωπότητα, η Ελλάδα όλο και περισσότερο αναδεικνύει τη δύναμή της υπηρετώντας το ήθος, την αξία, την ανθρωπιά. Η δύναμή της για το λόγο αυτό ξεπερνά τα φυσικά της όρια. Είναι αυτή η Ελλάδα που κράτησε αξιόπιστα το τιμόνι της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μια πολύ δύσκολη στιγμή. Είναι αυτή η Ελλάδα που αναγνωρίστηκε στον ΟΗΕ, όταν ομόφωνα συνυπέγραψαν την πρότασή μας όλα τα κράτη-μέλη του Οργανισμού αυτού υπέρ της τήρησης της ιδέας της ολυμπιακής εκεχειρίας στους Αγώνες της Αθήνας τον Αύγουστο του 2004. Είναι αυτή η Ελλάδα που έχει βάσιμες πια ελπίδες να ψηφιστεί τον επόμενο Σεπτέμβριο και να πάρει τη θέση μη μόνιμου μέλους του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Οι κυβερνήσεις μας, ο Πρωθυπουργός και εγώ προσωπικά κτίσαμε με κόπο και σκληρή καθημερινή δουλειά αυτήν την Ελλάδα, την Ελλάδα του κύρους, του σεβασμού, της αξιοπιστίας και της ισχυρής συμμετοχής στο διεθνές στερέωμα. Και έρχονται στιγμές, όπως η σημερινή, που νιώθει κανείς ως πολιτικός βαθιά ικανοποίηση. Μια στιγμή στην οποία αισθάνεται ότι όλα αξίζουν τον κόπο. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι είναι αυτή η Ελλάδα που σήμερα μπορεί να γιορτάζει την ένταξη δέκα νέων μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταξύ των οποίων είναι και η μαρτυρική Κύπρος. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι είναι αυτή η Ελλάδα που δίνει σήμερα ελπίδα και στους υπόλοιπους λαούς των Βαλκανίων ότι θα έχουν και αυτοί μια θέση, μια θέση στον ήλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι η στιγμή όπου η πολιτική δίνει καρπούς. Είναι η στιγμή που την αφιερώνεις σ' ένα φίλο και αγωνιστή που τόσο άδικα χάθηκε, στο μεγάλο Κύπριο πολιτικό, στο σπουδαίο Έλληνα φίλο, στο Γιάννο Κρανιδιώτη, αλλά και σε όλους αυτούς που θυσιάστηκαν για μια δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση του Κυπριακού, στους χιλιάδες άγνωστους αγωνιστές του Ελληνισμού.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Σε μια τέτοια στιγμή, φίλες και φίλοι, συγχωρούνται ακόμα και οι άδικες πολεμικές, οι αντιπαραγωγικές κριτικές. Σήμερα πολλοί από εκείνους που τόσο εύκολα μας κατηγορούσαν συμφωνούν μαζί μας. Χαιρετίζουμε αυτό το γεγονός. Χαιρόμαστε για κάθε βήμα εθνικής συναίνεσης, για κάθε βήμα που όλες οι δυνάμεις του Ελληνισμού συμπαράταγμένες μάχονται. Διότι ακόμα και οι καθυστερημένες αυτές συμφωνίες αποτελούν βοήθημα στην εθνική μας πολιτική. Και σας ευχαριστώ γι' αυτήν.

Επιτρέψτε μου όμως να αναρωτηθώ τι θα είχε γίνει, αν είχαμε υποχωρήσει σε άδικες επιθέσεις, σε άδικα υπονοούμενα, σε μεγάλες κουβέντες χωρίς περιεχόμενο. Πού θα ήταν το Κυπριακό; Στην καλύτερη περίπτωση στην ακινησία. Στη χειρότερη στην απομόνωση και στην απεμπόληση σημαντικών ιστορικών ευκαιριών για τον Ελληνισμό.

Γνωρίζουμε ότι το Κυπριακό δεν έχει λυθεί. Γι' αυτό απαιτεί το μέγιστο της προσοχής μας, επιδεξιότητα και ικανότητα. Ούτε στιγμή δεν πρέπει να ξεχάσουμε ότι δίπλα στα μεγάλα προβλήματα της καθημερινότητάς μας υπάρχουν και τα ζητήματα που η λύση τους καθορίζει τον ορίζοντα του ίδιου του Ελληνισμού, που διαμορφώνει τα πλαίσια λύσης όλων των άλλων προβλημάτων που μας απασχολούν και των καθημερινών.

Γι' αυτό η Κυβέρνησή μας, ακόμα και όταν δεχόταν εύκολες επιθέσεις, προχώρησε σε μια εξωτερική πολιτική που αντικατέστησε την άγνη αντιπαράθεση με το δημιουργικό σχεδιασμό, τα εύκολα λόγια με το δύσκολο, επίπονο και νηφάλιο λόγο, τη μικροπολιτική στα εθνικά θέματα με την υπεύθυνη προώθηση, το δικαίωμα σε διεθνείς και παγκόσμιους οργανισμούς.

Στην πολιτική μας αυτή για το Κυπριακό στηριχθήκαμε σ' ένα όραμα, που ίσως θα συνυπέγραφε σήμερα και ο Ρήγας Φεραί-

ος: είναι της Ευρώπης, της ειρήνης, της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης. Μια Ευρώπη όπου η διαφορετικότητα αναγνωρίζεται ως πλούτος, στην οποία οι πολίτες και οι φορείς της κοινωνίας αποκτούν λόγο στη συμμετοχική δημοκρατία.

Είναι μια Ευρώπη, που έχει συνειδητοποιήσει ότι η ανταγωνιστική συμμετοχή πρέπει να τροφοδοτηθεί από την ενίσχυση της κοινωνικής δικαιοσύνης, της προστασίας του περιβάλλοντος, που προσφέρει στην ανθρωπότητα το παράδειγμα της Ένωσης ως πρότυπο ειρήνης, συνεργασίας και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που έχοντας βιώσει τον πόλεμο, έχει διδαχθεί από τις οδυνηρές συνέπειές του, προσηλωμένη στην αρχή της ειρηνικής επίλυσης των διαφορών. Έχοντας κατανοήσει τα βαθύτερα αίτια της δημιουργίας των εστιών έντασης και των απειλών που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρωπότητα, θέτουμε ως πρώτη προτεραιότητα για την αντιμετώπιση των τοπικών και παγκόσμιων προβλημάτων την εξάλειψη της φτώχειας και την ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλη την Ευρώπη. Είναι, δηλαδή, μια Ευρώπη, στην οποία ανήκει η Κύπρος. Διαθέτει πλαίσια ενεργούς επίλυσης των προβλημάτων στο νησί. Είναι μια Ευρώπη, στην οποία Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι βρίσκουν τη νέα οικογένειά τους.

Η πολιτική μας έδωσε μια βαθιά αίσθηση ασφάλειας στο λαό της Κύπρου. Ουδείς μπορεί πλέον να επιβουλεύεται την Κυπριακή Δημοκρατία, να σκέφτεται τρίτους ή τέταρτους Αττίλες. Η Κύπρος έχει πάρει τις υποθέσεις της στα χέρια της, εντάσσεται στη μεγαλύτερη ένωση κρατών της σύγχρονης ιστορίας, από μια χώρα, που πριν σαράντα πέντε χρόνια ήταν αποικία ευρωπαϊκής δύναμης και παρά το έγκλημα της χούντας και την τουρκική εισβολή, είναι σήμερα ένα κράτος, που ανήκει σήμερα σ' ένα από τα ισχυρότερα κέντρα του 21ου αιώνα, έτοιμο να αντιμετωπίσει τα μεγάλα, πολύπλοκα προβλήματα της εποχής. Ανοιξαμε τον ευρωπαϊκό δρόμο της Κύπρου. Δώσαμε μια προοπτική στους ίδιους τους Τουρκοκύπριους και εδώ από το Βήμα της Βουλής μας τους καλώ να συμβάλουν στη δίκαιη λύση του κυπριακού προβλήματος, ώστε να είναι και αυτοί μαζί μας σε αυτήν την ευρωπαϊκή οικογένεια.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει γίνει το πλαίσιο της επίλυσης των προβλημάτων μας. Και γι' αυτό πρέπει να πούμε ότι είμαστε περήφανοι που η Κύπρος εντάσσεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς να υλοποιούνται τα εκβιαστικά *casus belli* που είχαν προαναγγελθεί. Και αυτό είναι προϊόν και της ευρωπαϊκής μας πολιτικής απέναντι στην Τουρκία, αλλά και προϊόν μιας νέας πολιτικής προσέγγισης ελληνοτουρκικής φιλίας.

Θα ήθελα, επίσης, να θυμίσω ότι το 2004 είναι κρίσιμη χρονιά και για την Τουρκία, γιατί το Δεκέμβριο θα αποφασιστεί η έναρξη των προενταξιακών διαπραγματεύσεων. Η γείτονα χώρα γνωρίζει ότι η ελληνική Κυβέρνηση στηρίζει την πορεία της προς την Ευρώπη, αρκεί να σέβεται το Διεθνές Δίκαιο, να προωθεί όλο και περισσότερο την εφαρμογή των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, να συμβάλλει στην ειρηνική και δίκαια λύση των όποιων προβλημάτων που έχει με τους γείτονές της. Και η επίλυση του Κυπριακού και οι καλύτερες ελληνοτουρκικές σχέσεις διασφαλίζουν τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας.

Και τελικά, η επίλυση του Κυπριακού θα ανοίξει νέες δυνατότητες για τους λαούς της περιοχής, για τη σταθερότητα, για τις ξένες επενδύσεις, για την επένδυση στις κοινωνικές υποδομές, στον άνθρωπο και ιδιαίτερα μέσα από το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Οι θετικές εξελίξεις στο Κυπριακό είναι αποτέλεσμα μιας στρατηγικής, που εμείς ακολουθήσαμε σταθερά τα τελευταία χρόνια. Είχε σταθμούς: το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Ελσίνκι το Δεκέμβριο του 1999. Η επίλυση του πολιτικού προβλήματος ήταν η απόφαση να μην αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης το Δεκέμβριο του 2002, όπου εγκρίνεται η ένταξη της Κύπρου και βεβαίως των υπολοίπων εννέα χωρών. Τον Απρίλιο του 2004, με την υπογραφή της ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ένωση, εδώ στην Αθήνα, κάτω από την Ακρόπολη.

Η εξέλιξη αυτή, που σύμφωνα με πολλούς ήταν ανέφικτη,

είναι από τις σημαντικότερες επιτυχίες της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Άνοιξε και μια νέα σελίδα στις σχέσεις Ελλάδας και Κύπρου. Είναι πλέον και εταίροι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που ενισχύει τη συμπίεση για την από κοινού διασφάλιση των συμφερόντων μας και επιτρέπει στην αυξημένη διαπραγματευτική παρουσία των δύο χωρών στα όργανα της Ένωσης.

Ήδη προχωρά ο συντονισμός της ευρωπαϊκής πολιτικής των δύο χωρών. Δημιουργήσαμε, Λευκωσία και Αθήνα, νέα δεδομένα για την Κύπρο, την απαίτηση των Τουρκοκυπρίων για επανανοποίηση της Μεγαλονήσου, τη θετική ανταπόκριση και των δύο κοινοτήτων στην ελευθεροεπικοινωνία και την ειρηνική συμβίωση, το σταθερό ενδιαφέρον που επιδεικνύει η διεθνής κοινότητα για το Κυπριακό και τη λύση του στα πλαίσια του ΟΗΕ.

Ιστορική μας πρόκληση και το όραμά μας βέβαια είναι να μπορέσουμε να μετατρέψουμε το Κυπριακό από το παράδειγμα της πιο παλιάς και ανοικτής ευρωπαϊκής πληγής και το πιο δυσεπίλυτο πρόβλημα σ' ένα πρότυπο συμβίωσης, δημοκρατίας και σεβασμού της διαφορετικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Γι' αυτό δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζουμε φοβικά τις νέες διαπραγματεύσεις. Εμείς τις θέλαμε, άλλοι δεν τις ήθελαν. Θέλουμε τη θετική κατάληξη των διαπραγματεύσεων στη βάση μιας δίκαιης λύσης, η οποία θα προκύψει από την αποκατάσταση του διεθνούς δικαίου με τη συνεχή ενθάρρυνση για το ποιος είναι ο ασκών κατοχή σε βάρος τίνος.

Οι συζητήσεις που γίνονται στη Νέα Υόρκη δείχνουν τόσο τις δυνατότητες που έχουν δημιουργηθεί -και ας μην τις υποτιμήσει κανείς- όσο και πόσο δίκαιο είχαμε ως Κυβέρνηση όταν έλεγε η Κυβέρνησή μας και σήμερα υποστηρίζει ότι το Κυπριακό μπορεί να βρεθεί το επόμενο διάστημα σε καμπή, ότι απαιτείται Κυβέρνηση ισχυρή στην Ελλάδα με γνώση, πείρα και συνέπεια στο Κυπριακό, ότι πράγματι το 2004 θα είναι ένα έτος κρίσιμο για την εξωτερική μας πολιτική στο Κυπριακό, αλλά και στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, ότι το 2004 μπορεί να είναι η χρονιά της επίλυσης του Κυπριακού, όπως το 2003 ήταν η χρονιά της ένταξης της Κύπρου, με βάση πάντα τις αποφάσεις του ΟΗΕ, λαμβάνοντας πια και το νέο δεδομένο υπόψη του ευρωπαϊκού κεκτημένου και της λειτουργικότητας της Κύπρου εντός της Ένωσης μας. Σταθερός στόχος βεβαίως παραμένει πάντοτε να συμμετάσχει την 1^η Μαΐου στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια επανενωμένη Κύπρος, αφού όμως επιτευχθεί μια δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού. Είμαστε σε στενή και άμεση συνεργασία με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Τάσο Παπαδόπουλο και έχει την αμέριστη συμπαράστασή μας στις διαπραγματεύσεις και στις συζητήσεις που σήμερα ξεκινούν.

Την τελευταία συνεδρίαση της βουλευτικής περιόδου καλούμαστε σήμερα να μοιραστούμε τη μεγάλη χαρά για την προσχώρηση στην ευρωπαϊκή οικογένεια δέκα νέων χωρών, της Εσθονίας, της Κύπρου, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Μάλτας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Σλοβακίας, της Σλοβενίας και της Τσεχίας.

Η Ευρώπη μας ενισχύεται, τα όριά της διευρύνονται. Επιθυμούμε όλοι μαζί, παλιά και νέα μέλη, να οικοδομήσουμε με τον κοινό μας αγώνα μια Ένωση αντάξια της ιστορίας των λαών της, μια Ένωση που θα διαθέτει το βάρος που αντιστοιχεί στην προσφορά της ηπείρου μας στον ανθρώπινο πολιτισμό, μια Ένωση που θα διεκδικήσει τη θέση που της ανήκει στο διεθνές περιβάλλον.

Προς την κατεύθυνση αυτή σημαντική ώθηση αναμένεται να δώσει και η θέσπιση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, ένα Σύνταγμα, για το οποίο η χώρα μας κατά την Προεδρία της στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρωτοστάτησε. Το σχέδιο αυτό αποτελεί τη βάση για τις εργασίες της διακυβερνητικής διάσκεψης, που ελπίζουμε να ολοκληρωθεί τους επόμενους μήνες.

Επιθυμώ βεβαίως να εκφράσω και την ικανοποίηση για την προενταξιακή πορεία δύο φίλων γειτόνων, της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Έχουμε καταβάλει πολλές προσπάθειες, έχουμε συνεχίσει να υποστηρίζουμε και έχουμε καταφέρει να διασφαλίσουμε με τη δική τους βεβαίως συνεργασία και συμμετοχή την ένταξή τους το 2007 στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό θα

αλλάξει το χάρτη των Βαλκανίων όπως και θα ανοίξει το δρόμο για την περαιτέρω ένταξη άλλων χωρών στα Βαλκάνια που είναι γείτονές μας: την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, την Αλβανία, τη Σερβία, Μαυροβούνιο, την Κροατία, τη Βοσνία, την Εζεργοβίνη. Τότε πράγματι θα μπορούμε να μιλάμε για τα Βαλκάνια της ειρήνης, της συνεργασίας, της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αλληλεγγύης.

Θέλω όμως τέλος να συγχαρώ και να χαιρετήσω την παρουσία του Προεδρεύοντος της Κυπριακής Βουλής και φίλου μου Βάσου Λυσσαρίδη, των αντιπροσώπων και των αρχηγών όλων των κομμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η παρουσία τους έχει υψηλή πολιτική και συμβολική σημασία.

Θέλω να ξέρουν ότι θα σταθούμε κοντά τους, θα συνεχίσουμε την αγαστή συνεργασία και μέχρι τη λύση, λύση που ελπίζουμε να υπάρξει σύντομα, αλλά βεβαίως και μετά από αυτήν σε μια νέα Ένωση της Ευρώπης, μια Ένωση των είκοσι πέντε κρατών και αργότερα πολλών περισσότερων. Θέλω επίσης να χαιρετίσω την παρουσία των πρέσβων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κυρίες και κύριοι, η απόφαση για κύρωση της Συνθήκης Ένταξης που θα πάρει σήμερα το ελληνικό Κοινοβούλιο καταγράφεται στις πιο σημαντικές σελίδες της ιστορίας του Κοινοβουλίου μας. Αποτελεί επιτυχία και τύχη όχι μόνο της Κυπριακής Δημοκρατίας ούτε μόνο της Ελληνικής Κυβέρνησης, αλλά αποτελεί επιτυχία και τύχη της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί ιστορική δικαίωση ενός πανάξιου λαού.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Αλέκα Παπαρήγα, έχει το λόγο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κυρίες Πρόεδρε, ελπίζω η αποχώρηση των Βουλευτών να μην καθυστερήσει πολύ.

Εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας καλωσορίζω τον Προεδρεύοντα της Κυπριακής Βουλής και τους εκπροσώπους των Κυπριακών κομμάτων. Όταν ο Πρόεδρος της Βουλής ο κ. Κακλαμάνης, με ειδοποίησε για τη σημερινή συνεδρίαση, είχα την εντύπωση -έτσι το φαντάστηκα- ότι θα ήταν μια ουσιαστική συζήτηση πάνω στο ζήτημα της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο θέμα της Κύπρου και όχι μια συζήτηση μ' ένα εορταστικό πανηγυρικό χαρακτήρα που θα έδινε, αν θέλετε, και την ευκαιρία είτε προσωπικής είτε κομματικής αυτοπροβολής.

Ανεξάρτητα από ποια πλευρά βλέπει κανείς το ζήτημα της Ευρωπαϊκής διεύρυνσης, πρόκειται για μια πάρα πολύ σοβαρή και κρίσιμη υπόθεση, που δεν είναι καθόλου τυλιγμένη σε ροζ σύννεφα, όπως παρουσιάστηκε. Δεν νομίζω ότι ενημερώνουμε τον ελληνικό λαό με το να βγάζουμε πανηγυρικούς στη Βουλή σαν να έχουμε μια εθνική γιορτή και μιλάμε για το παρελθόν.

Ήδη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με αφορμή τη συζήτηση για το Ευρω-σύνταγμα ακονίστηκαν μεγάλα μαχαίρια. Εμφανίζονται σοβαρότατα προβλήματα. Ενώ αρχικά οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής φαίνονταν ότι είχαν ένα δισταγμό για αυτήν τη διεύρυνση, στην πορεία τη στήριξαν και ταυτόχρονα έκαναν προσπάθειες -και πετυχαίνουν- να εγκλωβίσουν τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης στο ΝΑΤΟ.

Αυτές οι εξελίξεις δεν είναι δευτέρας σημασίας και δεν νομίζω ότι πρέπει να μείνουν κρυφές από τον ελληνικό λαό. Η εκτίμησή μας είναι ότι η ένταξη των δέκα νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποιείται κάτω από πολύ χειρότερους όρους από αυτούς της ένταξης, παραδείγματος χάρι, της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρών δηλαδή που διηύρυναν την αρχική Ευρωπαϊκή Ένωση των έξι.

Δεν ξέρω γιατί υπάρχει αυτή η χαρά για το ζήτημα και δεν σημειώνονται τα νέα προβλήματα που υπάρχουν, λέγοντας και πάλι, ανεξάρτητα από τη σκοπιά που μπορεί να δει κανείς αυτό το ζήτημα. Κατά την γνώμη μας η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής

Ένωσης δεν σηματοδοτεί το ξεπέραςμα της διαίρεσης της Ευρώπης στην περίοδο του Ψυχρού Πολέμου. Τυπικά είναι έτσι. Εκφράζει τον έντονο επεκτατισμό του δυτικοευρωπαϊκού κεφαλαίου. Αυτό φαίνεται μέσα από τους όρους με τους οποίους γίνεται η ένταξη.

Θα ήθελα να σχολιάσω λίγο αυτό το λεγόμενο «κοινοτικό κεκτημένο», το οποίο πραγματικά συζητείται πάρα πολύ συχνά. Νομίζω ότι είναι πάρα πολύ επίκαιρο και συνδέεται και με το θέμα της διεύρυνσης.

Πρώτον, το «κοινοτικό κεκτημένο». Ο «Θατσερισμός» που τον είχαμε συναντήσει στις αρχές της δεκαετίας του 1980 έχει περάσει σε ανώτερα στάδια τώρα στην Ευρώπη των δεκαπέντε και έτσι θα γίνει και στην Ευρώπη των είκοσι πέντε. Όλοι ξέρουμε τι θα πει «Θατσερισμός». Η αφαίρεση των κοινωνικών κατακτήσεων που επιτεύχθηκαν ιδιαίτερα μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έχει πραγματοποιηθεί.

Προχθές ο κ. Σρέντερ αναγκάστηκε να παραιτηθεί από πρόεδρος του SPD γιατί και το ίδιο το κόμμα είχε μεγάλη αντίδραση για τα αντιλαϊκά μέτρα που παίρνει. Και δεν είναι τυχαία τα μέτρα που παίρνει, είναι η ανατροπή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης κλπ.

Στη Μεγάλη Βρετανία ο Βρετανός Πρωθυπουργός μόλις και μετά βίας μπόρεσε να περάσει ένα επίσης αντιλαϊκό μέτρο που έχει να κάνει με την επιβολή και αύξηση διδάκτρων στη δημόσια εκπαίδευση. Και αυτά βεβαίως δεν είναι γερμανικό και βρετανικό προνόμιο.

Δεύτερο ζήτημα, οι ταξικές ανισότητες από την πλευρά των στατιστικών στοιχείων έχουν αυξηθεί.

Τρίτον, η κρατική καταστολή και η βία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα τελευταία χρόνια έχει διαμορφωθεί ένα θεσμικό πλαίσιο, το οποίο είναι εξαιρετικά αντιδημοκρατικό -με αφορμή τους τρομονόμους κλπ.- και νομίζω ότι πρέπει να ξέρουν οι λαοί της Ευρώπης -και οι καινούριοι που μπαίνουν- ότι δίνεται δικαίωμα στον ευρωπαϊκό στρατό να μπαίνει στο εσωτερικό των χωρών, να παρεμβαίνει όταν απειλούνται τα οικονομικά συμφέροντα των επιχειρηματιών. Παραδείγματος χάρη, αναρωτιέται κανείς τα επόμενα χρόνια αν θεωρήσουν κάποιοι λαοί σε κάποιες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, ότι πρέπει να γίνει μία γενική πολιτική απεργία -είναι και αυτό ένα συνταγματικό όπλο- τι θα γίνει. Βεβαίως τα κινήματα και το πανευρωπαϊκό κίνημα θα παρεμποδίζουν την εφαρμογή τέτοιων αντιδημοκρατικών νόμων, αλλά αυτά υπάρχουν.

Δεν άκουσα να υπάρχει καμία ευαισθησία στις κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης -και στην ελληνική βεβαίως- για το γεγονός ότι σε ορισμένες χώρες που εντάχθηκαν ή θα ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση -πήραν το χαρτί της ένταξης- υπάρχει απαγόρευση λειτουργίας κομμουνιστικών κομμάτων, απαγόρευση συμβόλων. Εδώ δεν υπάρχει καμία ευαισθησία και μάλιστα δεν έχουν δικαίωμα ψήφου οι ρωσικής καταγωγής. Είναι και αυτό μέσα στο κοινοτικό κεκτημένο. Βεβαίως στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υπάρχουν τέτοια εμπόδια, τέτοιοι νόμοι. Μήπως χρειάζεται να υπάρχουν σε ένα τμήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έτσι ώστε εάν χρειαστεί να το χρησιμοποιήσουν και στο μέλλον;

Εμείς -αν θέλετε- ανεξάρτητα από τη γνώμη που έχουμε για τη διεύρυνση και για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως κόμμα αξιοποιήσαμε τους νόμους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να καταργηθούν αυτές οι απαγορεύσεις στις χώρες -παραδείγματος χάρη- της Βαλτικής, στις οποίες σημειωτέον δεν είναι ότι απλώς απαγορεύονται τα κομμουνιστικά κόμματα και η χρήση των συμβόλων, του σφυροδρέπανου, του αστεριού, είναι ότι αποκαθίσταται η γερμανική κατοχή σε αυτές τις χώρες και όλα τα ναζιστικά σύμβολα είναι στην ημερήσια διάταξη επίσημα. Αυτά δεν ενοχλούν το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Ας πάρουμε, όμως, άλλες πλευρές που έχουν σχέση με το θέμα του πολέμου. Δηλαδή, η Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι τώρα ήταν άσχετη από τα θέματα του πολέμου; Στο έδαφος της Ευρώπης, στα Βαλκάνια, έγιναν πόλεμοι που προκλήθηκαν από ηγετικές δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και που νομιμοποιήθηκαν από την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο πόλεμος του Ιράκ ήταν άσχετος από το ρόλο και τη συμ-

μετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ανοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έφθασε ως και τη νομιμοποίηση της κατοχής στο Ιράκ από την πλευρά των Ηνωμένων Πολιτειών;

Αυτά είναι γνωστά και δεν θέλω να μιλήσω αναλυτικά, αλλά δεν μπορούμε να μιλάμε για την Ευρώπη, η οποία κατοχύρωσε την ειρήνη, τη δημοκρατία και την ελευθερία. Και να βάλουμε και ένα ερωτηματικό. Αυτές οι αντιθέσεις που υπάρχουν σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι παράλληλες πορείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και NATO, η όξυνση των αντιθέσεων που θα οδηγήσουν στην πορεία; Εδώ πρέπει να αποκλείσουμε τον κίνδυνο -εγώ λέω να τον αποτρέψουμε- με τους αγώνες. Αλλά βέβαια δεν αποκλείουμε και την εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε πόλεμο και στο έδαφός της με ευχές και με διακηρύξεις.

Δεν είναι τυχαία και η κούρσα των εξοπλισμών που κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Κάτι ξέρουν αυτοί που υποστηρίζουν την κούρσα των εξοπλισμών.

Αλλά να δούμε και ορισμένα ζητήματα -μιλάμε για παλιά προβλήματα και εκκρεμότητες- που είχαν κατά κάποιο τρόπο κατοχυρωθεί και από την πλευρά του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών:

Κυπριακό. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών μέχρι πρότινος είχε μία σειρά αποφάσεων, οι οποίες αναγνώριζαν το πρόβλημα της Κύπρου ως πρόβλημα εισβολής-κατοχής. Αυτό έχει φύγει τώρα από τη μέση και η Ευρωπαϊκή Ένωση το έχει υιοθετήσει ως ένα πρόβλημα δύο κοινοτήτων. Δηλαδή, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είχε τη δύναμη να χρησιμοποιήσει αυτό το κεκτημένο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και, αν θέλετε, να διευκολύνει μία κατάσταση; Και ας μην πούμε ότι όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν μεγάλη έγνοια για το Κυπριακό. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις η στάση τους καθοριζόταν από το αν ήθελαν την Τουρκία να πάρει ή όχι ημερομηνία ένταξης και από τη σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες και όχι από αρχές απέναντι στο Κυπριακό.

Εμείς δεν συμμεριζόμαστε αυτήν την ευθυμία που υπάρχει εδώ στην Ελλάδα και την εφησύχηση ότι το Κυπριακό θαλυθεί. Μπορεί να λυθεί, αλλά σε ποια κατεύθυνση; Όλη αυτή η διαδικασία που αναπτύσσεται έχει και έναν έντονο εκβιαστικό χαρακτήρα, πολύ περισσότερο που το σχέδιο Ανάν -κι αυτό δεν λέγεται μόνο από εμάς, αλλά και από τα κυπριακά κόμματα- έχει προβλήματα. Ας το πω, αν θέλετε, και με ήπιους όρους. Μία χαλαρή συνομοσπονδία με δυσλειτουργία. Να χρησιμοποιήσω αυτούς τους ήπιους όρους.

Ας πάρουμε το παλαιστινιακό. Τι έκανε η Ευρωπαϊκή Ένωση για το Παλαιστινιακό; Εδώ το Ισραήλ χτίζει ολόκληρο τείχος. Δεν μπορούσε η Ευρωπαϊκή Ένωση να παλέψει τουλάχιστον σ' αυτό το ζήτημα να πάρει μία απόφαση; Συνήθως δεν παίρνει αποφάσεις γιατί λέει ότι δεν υπάρχει ομοφωνία. Μα, όταν πρόκειται για το δίκαιο και δεν μπορείς να πάρεις ομόφωνες αποφάσεις, τότε για ποια εφησύχηση μιλάμε για την Ευρωπαϊκή Ένωση, που θα τα κατοχυρώσει όλα; Δηλαδή, η δικαιολογία που έρχεται είναι ότι δεν μπορούν να πάρουμε μία ομόφωνη απόφαση. Κάποιοι είναι έτσι, κάποιοι είναι στη μέση και κάποιοι είναι αλλιώς. Μα, μιλάμε για ζητήματα δικαιοσύνης, σεβασμού συνόρων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αντιμετωπίσει το ζήτημα των Ελληνοτουρκικών συνόρων στο Αιγαίο;

Σήμερα διάβαζα ότι τελικά με παρέμβαση Μπαρνιέ και με καθυστέρηση δύο ετών υπογράφηκε η διασυνοριακή συμφωνία Ελλάδας και Τουρκίας, η οποία βέβαια φέρνει μαζί της και τα 66 εκατομμύρια ευρώ, που αναφέρεται σε έργα για τη διασυνοριακή συνεργασία και το Αιγαίο -ως χάρτης- το έχει γκρίζο σε ορισμένα σημεία και τούτο διότι υπάρχουν αμφισβητήσεις από την πλευρά της Τουρκίας. Δηλαδή, σκεφτείτε σε προβλήματα τα οποία είναι παλιά και στα οποία, αν θέλετε, υπήρχαν και διενθείς αποφάσεις σωστές -δεν αναφέρομαι ειδικά στο Αιγαίο- και η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να παρέμβει, τι θα γίνει με τα καινούρια προβλήματα που βγαίνουν στην περιοχή; Και η Ευρωπαϊκή Ένωση ανακατεύεται όχι μόνο στη Μέση Ανατολή, αλλά και στην Αφρική, που είναι το άλλο μεγάλο πρόβλημα που θα προκύψει και η Ελλάδα είναι κοντά. Επομένως προς τι αυτή η δημιουργία μιας εφησύχησης στον ελληνικό λαό; Διότι, αν θέλετε, εδώ απολογούμαστε.

Γιατί λέμε ότι οι υπό ένταξη χώρες ή αυτές που γίνονται τώρα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπαίνουν κάτω από χειρότερες συνθήκες;

Πρώτα-πρώτα, γιατί τα προηγούμενα χρόνια κατά κάποιο τρόπο υπήρχαν περισσότερα περιθώρια μία χώρα να έχει και τις ιδιαίτερες πολιτικές της σε ορισμένους τομείς. Μάλιστα η Ευρωπαϊκή Ένωση πρόλαβε, ακριβώς πριν γίνει η διεύρυνση, να ισοπεδώσει κάθε δικαίωμα μιας χώρας να ρυθμίζει ορισμένα ζητήματα κατά το δικό της τρόπο. Ήδη οι χώρες που μπαίνουν μέσα έχουν να αντιμετωπίσουν –και ήδη έχουν προχωρήσει οι περισσότερες από αυτές- ιδιωτικοποιήσεις, ανατροπές λαϊκών κεκτημένων στις δικές τους χώρες κλπ.

Να πάρουμε ένα παράδειγμα. Το συνολικό κόστος της διεύρυνσης υπολογίζεται σε 40 δισεκατομμύρια ευρώ από τα οποία οι υποψήφιες χώρες καλούνται να καταβάλουν τα δεκαπέντε, με τα επίσημα στοιχεία. Θα μου πείτε, τους μένουν τα υπόλοιπα. Δεν είναι ακριβώς έτσι γιατί ένα μέρος των χρημάτων που πηγαίνει στις υποψήφιες χώρες, επιστρέφει πίσω στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή, αν θέλετε, χρησιμοποιείται για να διαμορφωθούν οι δομές εκείνες που θα επιτρέψουν στο ευρωπαϊκό κεφάλαιο να διεισδύσει βαθύτερα και να εκμεταλλευτεί τους λαούς και τον πλούτο των χωρών αυτών.

Είναι δε χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Πολωνίας που είναι η χώρα εκείνη που είναι αρκετά δυνατή σε σχέση με τις υπόλοιπες. Στην Πολωνία για παράδειγμα που είναι κατ' εξοχήν αγροτική χώρα, τα αγροτικά προϊόντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε λίγο καιρό θα είναι πιο φθηνά από τα ντόπια. Πρέπει επίσης να λάβουμε υπόψη τις μειωμένες αγροτικές επιδοτήσεις που προβλέπονται σ' αυτές τις χώρες και που θα οδηγήσουν σε ξεκληρίσμα της αγροτιάς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θετικό ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών με τις υποψήφιες χώρες –λέω «υποψήφιες» εννοώντας μέχρι τώρα- που υπερκάλυπτε το έλλειμμα που παρουσιάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στις συναλλαγές της με τρίτες χώρες. Οι εξαθλιωμένες χώρες δηλαδή –ιδιαίτερα της Ανατολικής Ευρώπης- που η παραγωγή τους ύστερα από τις ανατροπές βρέθηκε πολύ πιο κάτω από το επίπεδο που είχαν, χρηματοδοτούν τελικά την Ευρωπαϊκή Ένωση, αντί να χρηματοδοτούνται απ' αυτήν.

Βεβαίως, αυτά είναι ζητήματα που μένει να τα δουν και να τα εκτιμήσουν οι λαοί των χωρών και πιστεύω ότι θα τα εκτιμήσουν. Δεν είναι τυχαίο ότι στις χώρες που έγιναν δημοψηφίσματα, το ποσοστό του «όχι» ήταν υψηλό, παρά το γεγονός ότι ένα μέρος των κατοίκων δεν μπόρεσε να πάρει μέρος στην ψηφοφορία γιατί δεν έχει εκλογικά δικαιώματα, ιθαγένεια, κλπ. Ήταν λοιπόν υψηλό, παρά την παραπληροφόρηση, παρά τα διλήμματα που έμπαιναν σ' αυτές τις χώρες εξαιτίας της μεγάλης πτώσης της παραγωγής και του ρόλου της μαφίας, που σ' αυτές τις χώρες οπωσδήποτε είχε μία παρέμβαση, μέχρι να διαμορφωθεί η νεότευκτη αστική τάξη, το οποίο θα γίνει βεβαίως και με τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για να ολοκληρώσω, θα έλεγα ότι αυτή είναι η γνώμη του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας. Δεν δικαιολογείται καμία εφησυχαση και στον ελληνικό λαό και σ' όλους τους λαούς της Ευρώπης ότι η διεύρυνση θα κάνει τους λαούς πιο δυνατούς. Οι αντιθέσεις θα είναι μεγάλες, τα κονδύλια θα είναι λιγότερα, τα αντιλαϊκά μέτρα θα γενικευτούν, το κέντρο το ιμπεριαλιστικό –όπως λέμε εμείς- θα γίνει πιο ισχυρό και η ομοσπονδιοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα δημιουργήσει νέα προβλήματα.

Βεβαίως, εμείς δεν τα βλέπουμε αυτά μοιρολατρικά. Αυτή είναι η μία τάση. Χρειάζεται να τεθεί βεβαίως και η άλλη τάση της αντίστασης, της κοινής δράσης των λαών και κατά τη γνώμη μας τα λαϊκά κινήματα μπορούν να αναπτυχθούν είτε υπάρχουν εσωτερικά σύνορα είτε δεν υπάρχουν. Εξάλλου στα λαϊκά κινήματα δεν μπαίνουν σύνορα, πρέπει να αναπτυχθούν.

Το άμεσο μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα είναι καθόλου ευοίωνο για τους λαούς και ενδεχομένως τα επόμενα χρόνια να ζήσουμε καταστάσεις που και εμείς οι ίδιοι δεν μπορούμε να τις προβλέψουμε. Θεωρώ, λοιπόν, ότι αυτή η συζήτηση για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ανοικτή και δεν μπορεί να τελειώσει με μία πανηγυρική συνεδρίαση, γιορταστική, όπου όλοι

χειροκροτάνε και πηγαίνουν στο σπίτι τους ήσυχοι για τα επόμενα χρόνια.

Έρχονται πάρα πολύ δύσκολα χρόνια και νομίζω ότι περισσότερο και από εμάς τους κομμουνιστές το ξέρουν τα κόμματα εξουσίας και τα κόμματα που συμμετέχουν στα κέντρα λήψης των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί εκεί ξέρουν τι σημαίνει «μεγάλα μαχαίρια». Κάποιο από τα δύο κόμματα θα είναι κυβέρνηση και νομίζω ότι καλά θα ήταν να το σκεφτεί.

Εμείς βεβαίως από τη μεριά μας θα το σκεφθούμε από την πλευρά των συμφερόντων των λαών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Θα ψηφίσετε ή όχι;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Είμαστε εναντίον. Εξάλλου, αυτά τα έχουμε πει και δεν κρύβουμε τη θέση μας. Εμείς καταψηφίσαμε την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πώς δηλαδή θα πάρουμε στις πλάτες μας τους άλλους λαούς και θα πούμε «ξέρετε, για εσάς δεν μας ενδιαφέρει»;

Είμαστε αντίθετοι με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επομένως, είτε δεκαπέντε είναι είτε εκατόν πέντε, κύριε Μητσοτάκη, εμείς θα είμαστε αντίθετοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς, των Κινήματων και της Οικολογίας, κ. Νίκος Κωνσταντόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς, των Κινήματων και της Οικολογίας):

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κύρωση της Συνθήκης Διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιέχει την πτυχή που αφορά την ένταξη της Κύπρου, υπόθεση πάρα πολύ σημαντική είναι εμάς, αποτελεί όμως και τη στιγμή που θα μπορούσαμε και θα έπρεπε να συζητήσουμε σοβαρά για την πορεία και την προοπτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βεβαίως, με τον τρόπο που διαμορφώνεται το προεκλογικό κλίμα, με μια επικοινωνιακή πόλωση, μια τέτοια σοβαρή συζήτηση φαίνεται πως δεν μπορεί να έχει την αναγκαία προτεραιότητα, παρά το γεγονός ότι οι συνθήκες στο διεθνές περιβάλλον δεν είναι ευοίωνες.

Θέλω να επισημάνω, επίσης, ότι το γεγονός της ένταξης της Κύπρου περιόρισε σημαντικά τη συζήτηση για τη σημασία της διεύρυνσης και τις συνέπειές της, τόσο τις γενικότερες συνέπειές της, όσο και τις συνέπειές της για τη χώρα μας. Από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς, των Κινήματων και της Οικολογίας θα ήθελα, σε συντομία, να καταθέσω μερικές σκέψεις και για τα δύο θέματα.

Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί αναμφισβητήτως ένα μεγάλο και σημαντικό γεγονός. Εμείς από την αρχή υποστηρίξαμε την ενταξιακή πορεία της Κύπρου, ευθέως επισημάναμε ότι η οριστική της ένταξη θα εξασφάλιζε καλύτερους όρους και για την επίλυση του εθνικού προβλήματος.

Η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ήταν παραχώρηση χαριστικού τύπου, όχι μονάχα γιατί πληροί τα κριτήρια για την είσοδό της η Κύπρος, αλλά και γιατί με τη συμμετοχή της Κύπρου η Ενωμένη Ευρώπη φθάνει πολύ κοντά στην κρίσιμη περιοχή της Μέσης Ανατολής. Δεν παραβλέπουμε το γεγονός ότι τα ευρωπαϊκά συμφέροντα υπαγορεύουν την επέκταση των ευρωπαϊκών συνόρων σε μια πολυπολιτισμική ένωση κρατών και λαών, κυβερνήσεων και πολιτών, με αυτόνομη στρατηγική οντότητα έναντι των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η θεωρία του εθνικού δρόμου προς το μέλλον έχει προ πολλού εξαντλήσει τα όριά της.

Δεν ξεχνάμε ότι η χούντα των συνταγματαρχών, στηριγμένη στα κέντρα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής της εποχής εκείνης, φέρει σοβαρές ευθύνες για την εισβολή των τουρκικών δυνάμεων, την επιβολή της κατοχής και του διαμελισμού του νησιού.

Δεν ξεχνάμε ότι η τραγωδία της de facto διχοτόμησης της Κύπρου έπληξε όχι μονάχα μια ανεξάρτητη δημοκρατία, αλλά και το κίνημα των αδεσμεύτων χωρών. Η αναφορά γίνεται για να υπενθυμίζει στο σύνολο του ελληνικού λαού, στο σύνολο του Ελληνισμού, στο σύνολο των προοδευτικών και φιλειρηνικών δυνάμεων στον κόσμο, πως καμία ξένη στρατιωτική εισβολή και

κατοχή δεν μπορεί να είναι φορέας ειρήνης και δημοκρατίας.

Και έχει ξεχωριστή αναφορά αυτή η διαπίστωση για όσα συμβαίνουν σήμερα, με την ισχύ του δόγματος Μπους, περί προληπτικού πολέμου. Δεν υπάρχουν ανθρωπιστικοί, απελευθερωτικοί και προληπτικοί πόλεμοι. Υπάρχουν πόλεμοι. Και όσοι με ευκαιριακές ρητορείες στηρίζουν αυτά τα νέα δόγματα περί προληπτικών πολέμων, θα πρέπει να γνωρίζουν ότι ουσιαστικά επικροτούν εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

Βεβαίως, πρέπει να έχουμε συνείδηση ότι η τελική λύση του Κυπριακού προβλήματος ενεργοποιεί όλους τους παράγοντες, που διαμορφώνουν το σημερινό συσχετισμό δυνάμεων και συμπεριφορών. Είναι αναμενόμενο η Τουρκική πλευρά να καταβάλει κάθε προσπάθεια για να εξουδετερώσει το θετικό για την Κύπρο και για την Ελλάδα πλεονέκτημα που εξασφαλίζει η ένταξη της νήσου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όπως είναι επίσης φανερό ότι τη στάση της Άγκυρας και του Ντενκτάς την ενθαρρύνουν οι δυνάμεις της κρατούσας σήμερα στρατηγικής. Αυτό δεν μπορεί να το αγνοεί η ελληνική εξωτερική πολιτική.

Η τουρκική πλευρά θέλει να μη χρεωθεί την άρνηση διαλόγου, μένοντας αμετακίνητη στις θέσεις της. Το συμφέρον των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων είναι να υπάρξει λειτουργική λύση με εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου, χωρίς φόρμουλες εξαιρέσεων ή περιορισμών.

Εδώ είναι ανάγκη να προσέξουμε πάρα πολύ τις πιέσεις που θα ασκήσουν οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και όσες από τις ευρωπαϊκές δυνάμεις έχουν κοινή με τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής στρατηγική, κοινά συμφέροντα στην περιοχή. Άλλωστε, όλοι βλέπουμε μπροστά στα μάτια μας την πρόθυμη συμμάχια των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής για την εισβολή στο Ιράκ να αποδεικνύεται απρόθυμη έως αρνητική και για το Παλαιστινιακό και για το Κυπριακό.

Επομένως, αυτήν την κρίσιμη ώρα απαιτείται εγρήγορση και -γιατί όχι;- κοινή στάση όλων των πολιτικών δυνάμεων σε Ελλάδα και Κύπρο. Οφείλουμε να συμβάλουμε στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου στο σύνολο του νησιού, προς όφελος των δύο κοινοτήτων, αλλά και για λόγους συνέπειας, που πρέπει να υπάρχει σε οποιαδήποτε μορφή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις πιο θετικές αρχές της. Για να υπάρξει εμβάθυνση από τα κάτω την επαναπροσέγγιση των δύο κοινοτήτων, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, προς όφελος των αρχών του ΟΗΕ και του σεβασμού των αποφάσεων του, προς όφελος του αναγκαίου εκδημοκρατισμού των διεθνών σχέσεων και της αναβάθμισης της διεθνούς κοινότητας, της Γενικής Συνέλευσης και του ΟΗΕ που δέχθηκαν επικίνδυνα, αλλεπάλληλα πλήγματα τα τελευταία χρόνια. Πρέπει να μιλάμε για τον ΟΗΕ και να διεκδικούμε την αναβάθμισή του για να μην υφίσταται ο ΟΗΕ αυτήν την εξουθένωση, την οποία έχει υποστεί στα πλαίσια της νέας κρατούσας στρατηγικής.

Στηρίζουμε τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, τις σχετικές με την υπόθεση Λοϊζίδου και των άλλων προσφυγών των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας, για την επανάκτηση δικαιώματος εγκατάστασης στον τόπο γέννησής τους, καθώς και την πλήρη αποζημίωσή τους. Οι όποιες ασάφειες και ταλαντεύσεις στο θέμα αυτό δεν συνάδουν με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και ανοίγουν επικίνδυνα ρήγματα στο σεβασμό, από το σύνολο των κρατών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους.

Το Κυπριακό είναι διεθνές πρόβλημα. Δεν είναι ούτε διμερές ελληνοτουρκικό ούτε δικαιοδικό πρόβλημα. Οι διαπραγματεύσεις για την πολιτική λύση είναι ευθύνη της διεθνούς κοινότητας, για την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου και των αποφάσεων των διεθνών οργανισμών.

Εμείς υποστηρίζουμε μία λειτουργική και δίκαιη λύση του Κυπριακού, με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου για το σύνολο του νησιού, με τη δημιουργία μίας δικαιοδικής, διζωνικής ομοσπονδίας στη βάση του σχεδίου Ανάν, με σκληρές διαπραγματεύσεις για τη λειτουργικότητα της λύσης, με την καθιέρωση μίας ιθαγένειας, μίας ενιαίας διεθνούς προσωπικότητας, με κοινό σύμβολο και κοινό νόμισμα, με την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων κατοχής, μέσα σε ένα αυστηρό χρονοδιάγραμμα και κάτω από τον έλεγχο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, με το σεβασμό και την κατοχύρωση των ανθρωπι-

νων δικαιωμάτων για όλους.

Επίσης, θεωρούμε ότι για την κάθε χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να γίνεται σεβαστή η εθνική της κυριαρχία και ανεξαρτησία, η οποία συμβάλλει ουσιαστικά στην ισότιμη συμμετοχή της στην ευρωπαϊκή, αλλά και στην παγκόσμια κοινότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε μπροστά στην εξέλιξη μίας νέας κινητικότητας για τη λύση του κυπριακού προβλήματος. Η νέα αυτή κινητικότητα συμπίπτει με την προεκλογική περίοδο στην Ελλάδα. Αξίζει να σημειώσουμε ότι η νέα κινητικότητα οφείλεται και στην επιθυμία της Τουρκίας να εξασφαλίσει ημερομηνία για την έναρξη ενταξιακών συνομιλιών. Στην προσπάθεια αυτή είναι αρωγός, για τους δικούς της λόγους, η κυβέρνηση Μπους.

Η στάση της τουρκικής κυβέρνησης είναι αντιφατική γιατί, ενώ δηλώνει ότι το σχέδιο Ανάν είναι σημείο αναφοράς, την ίδια ώρα σημειώνει ότι πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η σημερινή πραγματικότητα στο νησί, δηλαδή η πραγματικότητα που διαμόρφωσε η τουρκική στρατιωτική εισβολή το 1974 και η κατοχή από τότε μέχρι σήμερα.

Στηρίζουμε την προσπάθεια της Κυπριακής Κυβέρνησης να διαπραγματευτεί εκ νέου με βάση το σχέδιο Ανάν και την επιθυμία να γίνουν ουσιαστικές συζητήσεις, για να μπορέσει να υπάρξει εφικτή και λειτουργική λύση, με την Κύπρο ισότιμο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι ιδιότυπο ομοίωμα κράτους.

Πιέσεις και ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα για δημοψηφίσματα, που μπορούν να ακυρώσουν τη διαπραγματευτική διαδικασία, πιέσεις για μία λύση άρον-άρον μπορούν να οδηγήσουν σε μη βιώσιμες επιλογές, που θα επιδεινώσουν, αντί να βελτιώσουν, τα πράγματα. Και χρειάζεται διορατικότητα και προβλεπτικότητα, γιατί δεν φαντάζονται να πιστεύει κανείς από την ελληνική Κυβέρνηση, υπό όποια σύνθεση είναι σήμερα ή υπό όποια σύνθεση θα προκύψει αύριο, ότι όλη αυτή η διαδικασία είναι άμοιρη πιέσεων και άμοιρη συγκεκριμένων ανταγωνιστικών μηχανισμών, οι οποίοι επιδιώκουν τις επιθυμητές γι' αυτούς επιλογές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η διεύρυνση με δέκα νέες χώρες δημιουργεί ένα νέο τοπίο και δημιουργεί νέους συσχετισμούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλα τα θέματα που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή ενοποίηση τίθενται πλέον υπό νέους όρους. Υπάρχουν κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να απαντηθούν, αν και πώς θα προχωρήσει η πολιτική ολοκλήρωση αυτού του πρωτότυπου, του ιστορικού πράγματος εγχειρήματος για μία Ενωμένη Ευρώπη, πώς θα διαμορφωθούν οι σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Θα αναθεωρηθούν ή όχι οι νεοφιλελεύθερες οικονομικές κατευθύνσεις που κυριαρχούν σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Οι δέκα νέες χώρες που προστίθενται σε μία πορεία ενοποίησης, προστίθενται σε περίοδο που κυριαρχούν οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές, με συνέπειες την ύφεση, την άνοδο της ανεργίας, την περιστολή κοινωνικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων.

Ορισμένες αναφορές του κυρίου Πρωθυπουργού, αλλά και του Προέδρου της δημοκρατικής παράταξης, του κ. Παπανδρέου, με αναγκάζουν να επισημάνω ότι το ευρωπαϊκό μοντέλο της κοινωνικής δημοκρατίας, σήμερα, περιορίζεται στο όνομα της ανταγωνιστικότητας της παγκόσμιας αγοράς και το άλλο μοντέλο κατάκτησης πολιτισμού, που είναι το κράτος δικαίου, το κράτος δημοκρατικών εγγυήσεων για τα ανθρωπινά δικαιώματα, περιορίζεται κι αυτό στο όνομα ενός ιδιώνυμου μοντέλου ασφάλειας. Αυτό είναι κάτι που αλλοιώνει και μεταλλάσσει και την κοινωνική δημοκρατία και τη δημοκρατία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χρηματοδότηση της διεύρυνσης είναι προβληματική, αφού δεν υπάρχει αύξηση του κοινοτικού προϋπολογισμού και οι διεκδικήσεις των νέων χωρών έφεραν σε δύσκολη θέση τη Σύνοδο Κορυφής της Κοπεγχάγης το Δεκέμβριο του 2002. Ταυτόχρονα εξελίσσεται η διαδικασία εισδοχής των περισσότερων από τις νέες χώρες στο ΝΑΤΟ. Ακόμη, η στάση που κράτησαν οι χώρες αυτές στον πόλεμο του Ιράκ ήταν φανερά φιλοαμερικανική, παρά φιλοευρωπαϊκή, με

συνέπεια να δημιουργηθούν πολλά ερωτήματα, αν τελικά η είσοδος των νέων χωρών ενδυναμώνει το ευρωπαϊκό όραμα ή αν, αυτές οι χώρες που ονομάστηκαν «νέα Ευρώπη», θα αποτελούν «το μακρύ χέρι» της αμερικανικής κοσμοκρατορικής λογικής.

Εμείς πιστεύουμε στη διαρκή διεύρυνση της Ευρώπης, στην ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος με τη συμμετοχή όλων των χωρών και λαών, των βαλκανικών και άλλων. Όμως πρέπει να γνωρίζουμε ότι σε επίπεδο διεθνούς στρατηγικής υπάρχει ανταγωνιστικότητα σχεδιασμών ανάμεσα σε μία αυτόνομη στρατηγική μίας ενωμένης Ευρώπης και σε μία μονομέρεια της αμερικανικής στρατηγικής για την αυτοκρατορική της ηγεμονία.

Στην περίοδο της εισβολής των ΗΠΑ στο Ιράκ έγινε φανερό ότι οι χώρες της ανατολικής Ευρώπης, που εντάσσονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν ή επιθυμούν να έχουν πολύ στενές σχέσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Αυτό είναι εξηγήσιμο, αλλά αυτό είναι που δεσπόζει. Μπορεί κανείς να το ερμηνεύσει, να το εξηγήσει, αλλά αυτό βαραίνει και πρέπει να αντιμετωπιστεί με μία ευέλικτη αυτόνομη ευρωπαϊκή στρατηγική. Άλλωστε αυτό το γεγονός ανατρέπει ριζικά τους συσχετισμούς και μειώνει το ειδικό βάρος που είχε, ή που θέλησε να έχει, ο γαλλογερμανικός άξονας.

Στη συζήτηση για την ευρωπαϊκή συνταγματική συνθήκη φάνηκε και πάλι ότι αυτή η αλλαγή των συσχετισμών δεν ήταν στιγμιαία υπόθεση. Είναι μία διαφορετική πολιτική για την ενωμένη Ευρώπη, που βάζει σε προτεραιότητα τη συμμαχία με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και την υποκατάσταση του οράματος για ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, από το ευρωατλαντικό δόγμα. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Απορώ με την αισιόδοξη αναφορά του κ. Παπανδρέου ότι η νέα ευρωπαϊκή συνθήκη είναι εκείνη η οποία λύνει τα προβλήματα μίας πολιτικής ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Το περιεχόμενο και ο τρόπος με τον οποίο συντάχθηκε αυτή η ευρωπαϊκή συνθήκη έδειξαν ότι τα πράγματα είναι πάρα πολύ δύσκολα.

Χρειάζεται μία ευρωπαϊκή συνταγματική συνθήκη; Εμείς λέμε «ναι». Είναι αυτή η αναγκαιότητα; Εμείς λέμε «όχι» και χρειάζεται να αγωνιστούμε ώστε να υπάρξουν οι πολιτικοί όροι, ένα ευρωπαϊκό σύνταγμα που θα διαμορφώνει αυτές τις δυναμικές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Διότι κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ας βάλουμε το ερώτημα, από ποιον κινδυνεύει σήμερα η Ευρώπη; Ποιος είναι σήμερα ο κίνδυνος για την Ευρώπη; Στο ερώτημα, λοιπόν, από ποιον κινδυνεύει σήμερα η Ευρώπη η απάντηση είναι σύνθετη. Κινδυνεύει βεβαίως και από την αναβίωση ενδοευρωπαϊκών εθνικισμών και ανταγωνισμών, όπως κινδυνεύει και από την έξαρση των κοινωνικών αποκλεισμών, των ανισοτήτων και των αδικιών. Αλλά κινδυνεύει ταυτόχρονα και από την μονομερή στρατηγική της νέας τάξης πραγμάτων, που θέλει να μην έχει αντίβαρα στη διαμόρφωση των εξελίξεων και στην προώθηση των αποφάσεών της.

Υπάρχει, λοιπόν, σοβαρός κίνδυνος η διεύρυνση να αποδειχθεί μία εξέλιξη που θα αναστείλει τις διαδικασίες πολιτικής ενοποίησης. Και εμείς το λέμε ως προβληματισμό. Είμαστε υπέρ της διεύρυνσης, αλλά πρέπει να προβληματιστούμε, αν θέλουμε τα βήματά μας προς μια ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, να είναι με κοινωνικό, δημοκρατικό και πολιτισμικό περιεχόμενο.

Είναι επιζήμια η μονοδιάστατη λογική μιας Ευρώπης που θεωρείται αποκλειστικά ως ενιαίος οικονομικός χώρος. Υπάρχει κίνδυνος να ενισχύεται η δυνατότητα των ΗΠΑ να παρεμβαίνουν στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ΗΠΑ θέλουν να ενισχύσουν και να επιβάλουν την ηγεμονική μονομεριά τους στον κόσμο. Παρεμβαίνουν για να ενισχύσουν το ρόλο τους. Και δεν παρεμβαίνουν μονάχα στις νέες υπό ένταξη χώρες. Για να εξασφαλίσουν πρόθυμους συμμάχους, που θα παρέχουν διευκολύνσεις, παρεμβαίνουν σ' όλες τις χώρες της Ευρώπης επιδιώκοντας να επηρεάσουν ακόμα και τις εσωτερικές εξελίξεις με επιθυμητά σχήματα που θα διακηρύσσουν κοινούς στόχους με τις ΗΠΑ και θα αφήνουν παράμερα το ευρωπαϊκό όραμα.

Η παγκοσμιοποίηση του αμερικανικού πολιτικού μοντέλου, με

διάφορες παραλλαγές, είναι περιεχόμενο της στρατηγικής της νέας τάξης πραγμάτων.

Για μας, για την Αριστερά, όλα αυτά επιβεβαιώνουν την άποψή μας ότι στο εξής η υπόθεση της ευρωπαϊκής ενοποίησης θα αποτελέσει το κεντρικό πεδίο, όπου θα συγκρουστούν διαφορετικές κοινωνικές και πολιτικές προτάσεις. Πιστεύουμε ότι η διαδικασία της πολιτικής ολοκλήρωσης θα προχωρήσει μονάχα αν γίνει υπόθεση των ευρωπαϊκών λαών. Δεν θέλουμε η Ευρώπη να παραμένει μόνο ενιαίος οικονομικός χώρος με κυρίαρχο στοιχείο τον φιλελευθερισμό υπό την πλήρη ηγεμονία των ΗΠΑ. Αυτή είναι η προοπτική που εξασφαλίζουν για τους λαούς της Ευρώπης οι πολιτικές των συντηρητικών κομμάτων, αλλά όχι μόνο. Επιτρέψτε μου να πω ότι αυτή είναι η προοπτική την οποία εξασφαλίζουν οι πολιτικές και των συντηρητικών αλλά και των μεταλλαγμένων σοσιαλοδημοκρατικών κομμάτων, που δε μιλάνε πια στο όνομα της δημοκρατίας, του σοσιαλισμού και της ειρήνης, αλλά αυτοαποκαλούνται γενικώς και αορίστως φιλελεύθερες παρατάξεις χωρίς ιδεολογικό και πολιτικό περιεχόμενο στην πολιτική την οποία εφαρμόζουν.

Η Ευρώπη από την άλλη πλευρά θα μπορούσε να εξελιχθεί σε δύναμη αμφισβήτησης του φιλελευθερισμού και της ηγεμονίας των ΗΠΑ. Αυτή είναι η προοπτική που υποδεικνύουν τα κοινωνικά κινήματα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό FORUM, οι δυνάμεις της Αριστεράς είναι η ελπίδα, πιστεύουμε εμείς, που ανατέλλει για τους λαούς της Ευρώπης για μια νέα πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ανοίγει το δρόμο για την εφαρμογή εναλλακτικών πολιτικών, για μια Ευρώπη ειρηνική, αλληλέγγυα και οικολογική, για μια Ευρώπη με ανθρωπινό πρόσωπο αντάξια με τις καλύτερες παραδόσεις της.

Η σκέψη μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι κοντά σ' όλους αυτούς που δίνουν σήμερα τη διπλωματική μάχη στη Νέα Υόρκη.

Θέλουμε να τιμήσουμε όσους λείπουν από κοντά μας, έχοντας αφιερώσει την ύπαρξή τους στο σκληρό αγώνα για τη δίκαιη λύση του Κυπριακού. Και η δική μου αναφορά στο Γιάννο Κρανιδιώτη δεν είναι μόνο συναισθηματική. Τη θετική στάση της όποιας ελληνικής κυβέρνησης για την επιδίωξη θετικής και βιώσιμης λύσης την επικροτούμε. Διαφωνούμε, βεβαίως, με την τάση της κάθε κυβέρνησης να εξωραίζει την πολιτική της.

Δεν θα πάψουμε να ζητάμε συστηματική και πληρέστερη ενημέρωση. Υπάρχουν σε εξέλιξη σήμερα κρίσιμες διεργασίες που κάθε άλλο παρά εύκολες και ακίνδυνες είναι. Και δεν θα πάψουμε να δηλώνουμε ότι εμείς από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς των Κινήματων και της Οικολογίας θα αγωνιζόμαστε για μία Ενωμένη Ευρώπη χειραφετημένη από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και το ΝΑΤΟ, για μία ευρωπαϊκή στρατηγική ειρήνης, για μία νέα αξιόπιστη αντίληψη του διεθνούς δικαίου, για μία δημοκρατική αρχιτεκτονική της διεθνούς κοινότητας.

Εύχομαι -με την ευκαιρία της παρουσίας τους- στους αγαπημένους φίλους από την Κύπρο, εκπροσώπους του κυπριακού λαού και της κυπριακής Βουλής, να δουν την επανένωση της πατρίδας τους ως κοινή πατρίδα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων ενταγμένης στο κοινό και αλληλέγγυο μέλλον των λαών ολόκληρης της Ευρώπης.

Με αυτές τις σκέψεις εμείς ψηφίζουμε υπέρ του σχεδίου νόμου για την κύρωση της Συνθήκης ένταξης των νέων κρατών-μελών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Συνθήκης μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Σουηδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας (κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής

Ένωσης) και της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας για την προσχώρηση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας μετά των Δηλώσεων αυτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Συνθήκης μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Σουηδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας (κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας για την προσχώρηση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας μετά των Δηλώσεων αυτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση», έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο πρώτο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το άρθρο πρώτο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτή η τροπολογία με γενικό αριθμό 2267 και ειδικό 35 η οποία θα αποτελέσει το δεύτερο άρθρο του νομοσχεδίου;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς η τροπολογία με γενικό αριθμό 2267 και ειδικό 35 έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία και θα αποτελέσει το δεύτερο άρθρο του νομοσχεδίου. Εισερχόμαστε στην ψήφιση του ακροτελεύτιου άρθρου.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το ακροτελεύτιο άρθρο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το ακροτελεύτιο άρθρο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Συνθήκης μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Σουηδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας (κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας,

της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας για την προσχώρηση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας μετά των Δηλώσεων αυτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση», έγινε δεκτό επί της αρχής και επί των άρθρων κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο και στο σύνολο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία και στο σύνολο.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Συνθήκης μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Σουηδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας (κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας για την προσχώρηση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας μετά των Δηλώσεων αυτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση», έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

(Λόγω του μεγάλου όγκου της Συμβάσεως το κείμενό της δεν καταχωρίζεται στο παρόν Πρακτικό. Ο σχετικός νόμος υπ' αριθμ. 3236 δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. 60Α' ΦΕΚ της 27.2.2004).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Αποτίμησης Τεχνολογίας υποβάλλει την έκθεσή της, σύμφωνα με το άρθρο 43Α, παράγραφος 6 του Κανονισμού της Βουλής.

(Το κείμενο της έκθεσης της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Αποτίμησης Τεχνολογίας καταχωρίζεται στα Πρακτικά και έχει ως εξής:

«ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ι' - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ'

ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Αποτίμησης Τεχνολογίας

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Κατά τη Δ' Σύνοδο της Ι' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Αποτίμησης Τεχνολογίας συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 10740/6376 από 17 Οκτωβρίου 2003 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α του Κανονισμού της Βουλής, από τους Βουλευτές κ.κ. Ιωάννη Βαϊνά, Χρήστο Βοσνάκη, Γκαλίπ Γκαλίπ, Λεωνίδα Γρηγοράκο (Πρόεδρο), Πέτρο Κασσιλιέρη, Θεόδωρο Κολιοπάνο, Εμμανουήλ Φραγκιαδουλάκη, Ανδρέα Μακρυπίδη, Νικόλαο Φλώρο, Γεράσιμο Γιακουμάτο, Νικόλαο Γκελεστάθη, Αθανάσιο Δαβάκη (Α' Αντιπρόεδρο),

Παναγιώτη Μελά, Βασίλειο Μιχαολιάκο, Νικόλαο Τσιαρτσιώνη, Παναγιώτη Κοσιώνη (Β' Αντιπρόεδρος) και Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη (Γραμματέα).

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με την παρ. 2γ του άρθρου 43Α του Κανονισμού της Βουλής, είναι:

«η παρακολούθηση και αξιολόγηση των συνεπειών της τεχνολογικής εξέλιξης, συμβάλλει δε, συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη τεχνολογικής στρατηγικής σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά, επιστημονικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της χώρας μας. Επίσης, αντικείμενο της Επιτροπής αυτής είναι η μελέτη και η παρακολούθηση των ζητημάτων βιοηθικής. Για την επίτευξη του σκοπού της, η Επιτροπή Αποτίμησης Τεχνολογίας μπορεί, ιδίως, να συνδέεται επί θεματικής βάσης με ανάλογες δραστηριότητες των Κοινοβουλίων άλλων Χωρών και Διεθνών Οργανισμών, καθώς και κρατικών ή μη Οργανώσεων, Ιδρυμάτων, Ερευνητικών Κέντρων κ.α., να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία και έρευνα στον τομέα της τεχνολογικής αποτίμησης και, αν το κρίνει απαραίτητο, την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αντιστοίχων Σωμάτων τεχνολογικής αποτίμησης».

Η Επιτροπή στα πλαίσια των ανωτέρω αρμοδιοτήτων της ασχολήθηκε με το ακόλουθο θέμα:

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα και οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και την οικονομία της χώρας.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 3 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 5, περίπου, ωρών, κατά τις οποίες κλήθηκε καθηγητής πανεπιστημίου, καθώς και στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης και διατύπωσε τις προτάσεις και θέσεις, που περιλαμβάνονται στην εισήγηση που ακολουθεί.

ΘΕΜΑ ΜΕ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΣ

1. Ενημέρωση από τον κ. Χρήστο Ζερεφό, καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών και διευθυντή του Παγκόσμιου Κέντρου Χαρτογράφησης Όζοντος του Παγκόσμιου Μετεωρολογικού Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, του Προέδρου των ΕΛ.Γ.Α. (Ελληνικές Γεωργικές Ασφαλίσεις), κ. Μιλτιάδη Τσόγκα και τη Διευθύντρια της Ιατρικής Υπηρεσίας του Ε.Κ.Α.Β., κυρία Αναστασία Ζυγούρα, **για τα ακραία καιρικά φαινόμενα και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και την οικονομία της χώρας**.

11/12/2003

2. Ενημέρωση από τον κ. Χρήστο Ζερεφό, καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών και διευθυντή του Παγκόσμιου Κέντρου Χαρτογράφησης Όζοντος του Παγκόσμιου Μετεωρολογικού Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών **για τα ακραία καιρικά φαινόμενα και οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και την οικονομία της χώρας**.

19/1/2004

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Α. ΓΕΝΙΚΑ

Οι συνέπειες από το εξελισσόμενο φαινόμενο του θερμοκη-

πίου σε πολλές περιοχές του πλανήτη είναι δραματικές, όπως προκύπτει από τις αντίστοιχες εκθέσεις εμπειρογνομόνων της Ε.Ε., της διακυβερνητικής Επιτροπής για την κλιματική αλλαγή και του συνόλου των Ακαδημιών Επιστημών, καθώς και της Διεθνούς Επιτροπής Γεώσφαιρας – Βιόσφαιρας. Σύμφωνα με αυτές, αλλάζουν οι ζώνες βροχής με σοβαρές συνέπειες στις πιο ευπαθείς περιοχές του πλανήτη, μεταξύ των οποίων βρίσκεται και η Ελλάδα. Αυτά υποστηρίζει η πρόσφατη έκθεση της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή όπως και η αντίστοιχη έκθεση της ειδικής δράσης της Ε.Ε. οι οποίες καταλήγουν σε παράλληλα ή και ίδια συμπεράσματα για τη Ν.Α. Ευρώπη. Οι εκθέσεις αυτές δείχνουν ότι με τη βαθμιαία αύξηση της θερμοκρασίας της ατμόσφαιρας και της υδρόσφαιρας του πλανήτη, οδηγούμεθα και σε μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης ακραίων καιρικών καταστάσεων. Οι καταστάσεις αυτές έχουν σημαντική επίδραση και στην κοινωνία, και στην οικονομία αλλά και στα ευαίσθητα οικοσυστήματα της περιοχής μας.

Οι πιο ευπαθείς περιοχές στην κλιματική αλλαγή είναι οι νότες περιοχές της Ευρώπης, καθώς και οι αρκτικές περιοχές. Στην περιοχή της Μεσογείου τα τελευταία χρόνια έχουν εκτεθεί σε ακραία φαινόμενα πλημμυρικά 4 εκατομμύρια κάτοικοι της μεσογειακής ακτής και προβλέπεται ότι στις προσεχείς δεκαετίες ο αριθμός αυτός θα ξεπεράσει τα 10 εκατομμύρια πληγέντων. Η περίοδος '88 - '90 χαρακτηρίστηκε στην Ν.Α. Μεσόγειο από παρατεταμένη λειψυδρία με σοβαρούς κινδύνους για το επίπεδο του υδροφόρου ορίζοντα, το οποίο έκτοτε κατέρχεται επικίνδυνα και από την υπεράντληση για γεωργικές χρήσεις. Η επικινδυνότητα για πλημμύρες και για ισχυρές καταιγίδες εμφανίζεται πολύ αυξημένη στις προσεχείς δεκαετίες. Αντίθετα, τα καιρικά συστήματα μικρής έντασης φαινομένων φαίνονται ότι μειώνονται. Γενικώς θα υπάρξει μία ανισόρροπη εξέλιξη και γεωγραφική κατανομή των μεσογειακών, εξαιρετικά ευαίσθητων οικοσυστημάτων, σαν αυτά που υπάρχουν στην Ελλάδα. Όμως αυτό που τονίζεται ιδιαίτερα στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ο κίνδυνος συχνότερων καυσώνων στην περιοχή της Ελλάδας, κίνδυνος ο οποίος έχει συνδεθεί με αυξημένο αριθμό θερμοπληξιών και, βεβαίως, θανάτων. Τα πρόσφατα παραδείγματα στην περιοχή της Πορτογαλίας, της Νότιας Γαλλίας και Ισπανίας μας δείχνουν το μέγεθος αυτών των φαινομένων. Μόνο τα τελευταία 5 χρόνια είδαμε ακραία φαινόμενα σπουδαία, είδαμε τις μεγαλύτερες θερμοκρασίες του αέρα στην Ευρώπη των τελευταίων 10.000 ετών, είδαμε πλημμύρες στην Κεντρική Ευρώπη (Τσεχία, Γερμανία) οι οποίες είχαν να εμφανιστούν 400 χρόνια σε ανάλογη ένταση, είδαμε παρατεταμένη λειψυδρία στην Ιταλία αλλά και πλημμυρικές καταστάσεις στη Γαλλία και άλλες περιοχές της Ευρώπης. Αντίστοιχα είδαμε καύσωνες σε πολλές περιοχές της Ευρώπης, με κυρίαρχο τον μέγιστο καύσωνα με 15.000 νεκρούς το περασμένο καλοκαίρι στη Γαλλία. Ο κατάλογος των ακραίων καιρικών φαινομένων στην Ευρώπη τα τελευταία 20 χρόνια είναι εξαιρετικά μεγάλος. Το ίδιο ισχύει και για την Ελλάδα, αλλά σε μικρότερη κλίμακα. Η Ελλάδα βρίσκεται σε μια εξαιρετικά ευπαθή, στις κλιματικές αλλαγές, ζώνη.

Η Επιτροπή Αποτίμησης Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων θεωρεί άμεση προτεραιότητα την εξέταση ενός τόσο σοβαρού ζητήματος το οποίο απασχολεί σήμερα εκατοντάδες επιστήμονες σε όλο τον κόσμο αλλά και έχει ήδη απασχολήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Ο.Η.Ε. και τις σημαντικότερες Ακαδημίες Επιστημών. Σε αντίστοιχη βρετανική δράση, οι Βρετανοί έχουν ήδη εκπονήσει μελέτες για τη θωράκιση της χώρας τους απέναντι στις πλανητικές αλλαγές. Το ίδιο έχουν πράξει και οι Νορβηγοί με την ανάπτυξη του Ινστιτούτου CICERO όπως επίσης και οι Γερμανοί και οι Άλλοι, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων των ερευνητικών κέντρων Max-Planck και CNRS.

Υπογραμμίζεται ότι, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του Διεθνούς Συνεδρίου Μετεωρολόγων, η αλλαγή του κλίματος, παγκοσμίως, οφείλεται στην αντίδραση ορισμένων βιομηχανικών χωρών στην προσπάθεια λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Συγκεκριμένα, οι Η.Π.Α. και η Ιαπωνία διαφώνησαν στη Διεθνή Συνδιάσκεψη για το Περιβάλλον που πραγματοποιήθηκε στη Βραζιλία και αρνήθηκαν να υπογρά-

ψουν το Πρωτόκολλο του Κυότο, με συνέπεια να μην προωθείται το θέμα της αντιμετώπισης των αιτίων της αλλαγής των κλιματολογικών συνθηκών.

Β. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Προτείνεται η δημιουργία ενός Συμβουλευτικού Επιστημονικού Οργάνου, το οποίο θα μελετήσει και θα παρακολουθεί τα ακραία καιρικά φαινόμενα και τις επιπτώσεις τους στην Ελλάδα. Το επιστημονικό αυτό όργανο θα προσδιορίσει τις περιοχές με τη μεγαλύτερη και με τη μικρότερη επικινδυνότητα στη χώρα μας και θα προτείνει μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην υγεία και στην εθνική οικονομία. Ήδη στην Ακαδημία Αθηνών λειτουργεί η Εθνική Επιτροπή Γεώσφαιρας Βιόσφαιρας, αντικείμενο της οποίας είναι και η μελέτη των ακραίων περιβαλλοντικών φαινομένων. Θα ήταν δυνατόν αυτή η Επιτροπή να διευρυνθεί συνεργαζόμενη με επιστήμονες από άλλα Ιδρύματα ώστε να αποτελέσει τον πυρήνα για την ανάπτυξη του προτεινόμενου Συμβουλευτικού Επιστημονικού Οργάνου. Η Επιτροπή αυτή θα αξιολογεί τις εκτιμήσεις της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας καθώς και τις μετρήσεις που πραγματοποιούν οι Σταθμοί του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και άλλων επιστημονικών Εργαστηρίων της χώρας μας. Η Επιτροπή θα αξιολογεί και θα αξιοποιεί τα αποτελέσματα των μελετών τις οποίες θα εκπονούν ειδικοί επιστήμονες οι οποίοι θα εργαστούν στο προτεινόμενο πρόγραμμα. Η Επιτροπή θα λειτουργεί συμβουλευτικά προς την Πολιτεία για τη λήψη μέτρων αλλά και τη διαμόρφωση μακροχρόνιας στρατηγικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πλανητικής αλλαγής στην Ελλάδα.

Επισημαίνεται, ότι από πλευράς νομοθετικών ρυθμίσεων π.χ. το θερμικό στρες μπορεί να μετριαστεί με κατάλληλες πολεοδομικές και οικοδομικές ρυθμίσεις. Σε συνεργασία με το διαμορφωμένο νέο πρόγραμμα της Πολιτικής Προστασίας δεν θα πρέπει να προβλεφθούν μόνο χώροι υποδοχής θερμοπληγώντων στα νοσοκομεία αλλά ενδεχομένως και άλλοι χώροι για ευπαθή άτομα, όπου θα μετριαστούν οι συνέπειες ενός π.χ. ακραίου καύσωνα. Ο αστικός σχεδιασμός καθώς και η ύπαρξη ζωνών προστατευτικών από καταιγίδες ή άλλα ακραία φαινόμενα είναι απαραίτητο να σχεδιαστεί έγκαιρα. Το ίδιο έγκαιρα πρέπει να σχεδιασθεί η εκπαίδευση και ενημέρωση του πληθυσμού. Είναι άλλωστε προφανές ότι η υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα οφείλεται εκτός από την κλιματική αλλαγή και στην απουσία μακρόχρονης στρατηγικής για την αντιμετώπιση ή τον μετριασμό των επιπτώσεων τόσο στην υγεία όσο και στην οικονομία. Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα υδάτινα αποθέματα αλλά και στη διάδοση ασθενειών και στη γεωργική παραγωγή είναι σημαντική. Τέλος, η συνολική θεώρηση των επιπτώσεων των πλανητικών αλλαγών στο εν γένει περιβάλλον της χώρας μας και κυρίως η ενδελεχής μελέτη και ανάλυση των ακραίων καιρικών καταστάσεων και των επιπτώσεών τους ανά περιοχή και διαμέρισμα της Ελλάδας, θα πρέπει να περιλαμβάνεται στους στόχους του προγράμματος, που θα καταρτισθεί από το Συμβουλευτικό Επιστημονικό Όργανο.

Τέλος, η Επιτροπή, κατά τη συνεδρίαση της 4ης Φεβρουαρίου 2004, ενέκρινε ομόφωνα την ανωτέρω Εισήγηση, την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, υποβάλλει προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2004

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ

Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ – ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΪΝΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΣΝΑΚΗΣ

ΓΚΑΛΗΠ ΓΚΑΛΗΠ

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΤΣΙΛΙΕΡΗΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΚΡΥΠΙΔΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΛΩΡΟΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΛΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ

»)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επίσης έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών διαβίβασε στη Βουλή μηνυτήρια αναφορά κατά του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, σύμφωνα με το άρθρο 86 παράγραφος 1 του Συντάγματος και το ν. 3126/2003 «Ποινική Ευθύνη Υπουργών».

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Τρίτης 13 Ιανουαρίου 2004, της Πέμπτης 15 Ιανουαρίου 2004, της Τρίτης 27 Ιανουαρίου 2004 (πρωί), της Τρίτης 27 Ιανουαρίου 2004 (απόγευμα), της Τετάρτης 28 Ιανουαρίου 2004 (πρωί) και της Τετάρτης 28 Ιανουαρίου 2004 (απόγευμα) και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς τα Πρακτικά της Τρίτης 13 Ιανουαρίου 2004, της Πέμπτης 15 Ιανουαρίου 2004, της Τρίτης 27 Ιανουαρίου 2004 (πρωί), της Τρίτης 27 Ιανουαρίου 2004 (απόγευμα), της Τετάρτης 28 Ιανουαρίου 2004 (πρωί) και της Τετάρτης 28 Ιανουαρίου 2004 (απόγευμα) επικυρώθηκαν.

Τέλος, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών των συνεδριάσεων: ΞΔ' της Τρίτης 20 Ιανουαρίου 2004, ΟΓ' της Πέμπτης 29 Ιανουαρίου 2004, ΟΔ' της Παρασκευής 30 Ιανουαρίου 2004, ΟΕ' της Τρίτης 3 Φεβρουαρίου 2004, ΟΣΤ' της Τετάρτης 4 Φεβρουαρίου 2004, ΟΖ' της Πέμπτης 5 Φεβρουαρίου 2004 και ΟΗ' της Τρίτης 10 Φεβρουαρίου 2004.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρασχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση για την υπ' ευθύνη του Προεδρείου επικύρωση των Πρακτικών των συνεδριάσεων: ΞΔ' της Τρίτης 20 Ιανουαρίου 2004, ΟΓ' της Πέμπτης 29 Ιανουαρίου 2004, ΟΔ' της Παρασκευής 30 Ιανουαρίου 2004, ΟΕ' της Τρίτης 3 Φεβρουαρίου 2004, ΟΣΤ' της Τετάρτης 4 Φεβρουαρίου 2004, ΟΖ' της Πέμπτης 5 Φεβρουαρίου 2004 και ΟΗ' της Τρίτης 10 Φεβρουαρίου 2004.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας εύχομαι καλό αγώνα, πολιτισμένο αγώνα, «καλό βόλι» όπως έλεγαν οι παλαιότεροι και καλή συνάντηση στην επόμενη περίοδο της Βουλής.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Σας ευχαριστώ πολύ επίσης για τη βοήθεια που μου δώσατε όλοι στη διάρκεια της Περιόδου που λήγει σήμερα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 21.09' λύεται η συνεδρίαση.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

